

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ



Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Травень

5

May

1961



Чудотворна ікона Вишгородської Богородиці

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XVIII. ТРАВЕНЬ Ч. 5

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекілія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазунок, Марта Тарнавська
і Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата в ЗДА й Канаді
від січня 1959 \$4.00
Піврічна передплата \$2.50
Річна передплата в Англії 1½ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.
Річна передплата у Франції 10 н. фр.

Поодинокі число 45 центів

Зміст:

Л. Храплива: Українська Мадонна
Творче материнство
Л. Бурачинська: Про один недолік
М. Зубаль: Поглибити нашу участь
Д-р Н. Василенко-Полонська: Дочка
Володимира Мономаха
Світовий Конгрес Української Науки
О. Соневицька: Дніпром повз
Шевченкову могилу
М. А. Кейван: Із нотатника лікарки
М. Нижанківська: Святкові моменти
К. Гуцал: Як ми справили гуцульський стрій.
Перед Конгресом Міжнар. Жін.
Союзу
Другий Виховний Семінар
Товариські зустрічі СФУЖО
Д-р Н. Л. Кузьма: Менопавза
З. Терлецька: У Мамин День
Гуцульський стрій
Л. Гаєвська-Денис: Заєць і ведмедики
О. Цегельська: Мартуся деклямує
Л. Бач.: Про котиків
Ольга Мак: Лебідка

Збірник для дітей
„ВЕСЕЛИЙ СТРУМОК“

Ціна 50 ц.

Замовляти в Централі США

OUR LIFE

VOL. XVIII. MAY No. 5

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1½ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 10 n. fr., per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single Copy 45 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
Australia
1 Barwon St.,
Glenroy, W9, Victoria

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК

Вашій приятельці —
це ПЕРЕДПЛАТА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

На обгортці: Чудотворна ікона
з Вишгороду, що її в 1155 р. вивіз
із України в Суздальщину кн. Андрій
Боголюбський.

НА ТЕРЕНІ США

Дня 6. травня — Відкриття Вих.
Семінара — Окр. Рада США
у Нью Йорку
Дня 13. травня — 2. лекція Вих.
Семінара — Окр. Рада США
у Нью Йорку.
Дня 13. травня — Перкалеві Вечер-
ниці — 43 Відділ США у Фи-
ладельфії.
Дня 20. травня — 3. лекція Вих.
Семінара — Окр. Рада США
у Нью Йорку.
Дня 21. травня — Конференція Ре-
ференток Сусп. Опіки — Окр.
Рада США у Філадельфії.
Дня 21. травня — Конференція Ре-
ференток Сусп. Опіки — Окр.
Рада США у Ньюарку.
Дня 18. червня — Конференція Ре-
ференток Сусп. Опіки Окр. Ра-
ди США в Рочестері.

КРИЗЬ НОВІ ФІЛЬМИ

АЛЕМО — Alamo. Грають Джан
Вейн і Лавренс Гарвей. Геройський
епізод оборони твердині Алемо, зма-
льований у цьому фільмі з великим
вкладом праці й засобів.

СЕРЕД РОЗБИШАК — The Hood-
lum Priest. Грає Дан Маррей. Історію
езуїта-священника Чарлса Кларка, що
працював над реабілітацією злочин-
ців, віддано тут дуже вірно.

ЗАГЛЯНЬ У ЧУЖІ ВІКНА — Look
at Any Window. Грає Пол Анке. Тра-
гедія молодого хлопця, що не знахо-
дить собі місця в занепаді власної ро-
дини, і через те заглядає в чужі вікна.

ЖІНКИ НА ЗАХІД — Women West-
wards. Експедиція жінок до Каліфор-
нії, де сто літ тому їх дуже бракувало.
По трудній і небезпечній подорожі во-
ни досягнули свою ціль.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

Пі-ні З. Терлецька просить нас ви-
яснити, що в її життєписі в ч. 4, 1961
зайшла помилка. Господарську школу
у Травнштайні оснував і провадив бл.
п. інж. Еліяшевський, а вона тільки
вчила господарських предметів, а не
провадила школи, як було подано по-
милково. За цей недогляд перепро-
шуємо. Ред.

ЗМІНА АДРЕСИ

Всіх передплатниць, що змінюють
свою адресу, прохаємо подавати та-
кож і давню. Це дуже улегшує нам
переміну і застерігає від помилок, що
при тотожньому прізвищу можуть
трапитись.

Леся Храплива

УКРАЇНСЬКА МАДОННА

Пам'ятаю Тебе в побіленій хаті,
Українська Мадонно пахучих степів,
Під вікном простелився барвінок хрещатий,
При іконі старій чорнобривець розцвів.

А в очах в Тебе сміх і неказана ласка,
Як в вишиванці Ти свого Сина pestиш,
Мерехтить предковичної слави в них казка
І невиданий блиск з-понад хмар, з висоти...

І я бачу: ідеш обездолена Мати
Із терновим вінцем через муки і жах...
Десь далеко Твій Син і нема в Тебе хати,
Лиш надія одна ще жевріє в очах.

Ще повернешся знов до забутої хати,
Де в куті, на іконі рушник споловів,
І до Сина всміхнешся, прославлена Мати,
Українська Мадонно квітистих степів...

(Із збірки „Іскри“)

Творче материнство

Не та мати, що вродила, а та, що виховала...

Серед весняного квіту, в лагідному промінні теплого сонця поклоняємось матері. Отій дорогій істоті, що формує нове життя й надихає його теплом і любов'ю. І лишає п'ятно своє на душі дитини на ціле життя.

Яка важка відповідальність! Мимоволі пригадуються слова народньої приповідки, що так влучно це висказують. Мовляв, народити дитину — це тільки початок діла. Матір'ю в повному того слова значенні стає жінка щойно тоді, коли виховує.

Коли ми розіслали недавно тому анкету Світового Руху Матерей, розглядаючи видатні прикмети матерей у цілому світі, українські жінки поклали натиск на цю її прикмету. Мати є та, що виховує, відповіли. Вибираючи цю прикмету з-поміж багатьох інших, доказали, що розуміють цю відповідальність. Бо ж справді, виховне завдання української матері чи не найтрудніше в цілому світі. Вона ж бо мусить проводити це серед труднощів нового поселення, у протиставленні до нового оточення, у передбаченні можливих чи теперішніх загроз. А головне — в бігу тих виховних заходів вона повинна вщипити дитині любов до далекої поневоленої України.

Велика частина матерей виконує це завдання. Самотужки шукає своїх напрямних, підбирає засоби, знаходить розв'язку.

Та, на жаль, не всі матері так поступають. Більшість їх не розуміє всієї глибини цієї народньої мудрости, що таїться в цій приповідці. Щойно виховання, ота повільна, щоденна, послідовна праця робить жінку справжньою матір'ю. Замало вродити дитину й замало дбати про її здоров'я й харч.

Скільки бачимо таких матерей! Навіть щирих і люблячих, що світу Божого поза дітьми не бачать. Одні з них опираються в своїх виховних заходах на давніх традиціях, другі покладаються на те, що „виросте й само змудріє“. Одні й другі знають невдачі. Перші тому, що по-давньому тепер виховувати не можна, а другі тому, що коли мати не вчить мудрости, тоді навчить її вулиця й товариші.

Такі думки наводить День Матері. Він пригадує нам цю велику відповідальність, що її ставить перед нас Господь Бог і нарід. І каже мобілізувати всі сили до творчого материнства.

Наші проблеми

ПРО ОДИН НЕДОЛІК

Недавній Шевченківський святкування були найвищим виявом уваги, сентименту й пошани всієї нашої громади. До них готувались доповідачі, музики-солісти, хори, з особливою увагою. Недоліки в програмі никли серед піднесення публіки, що бажала віддати Кобзареві найглибший свій поклон.

І справді, видно було це намагання в кожному напрямі. Дбайливий уклад програми, першорядні виконавці, добре оформлення сцени, добрі залі ціхували виступи в наших більших осередках. Це був справжній поклон пам'яті Великого Співця, що його постань просвічує нам шлях крізь десятиліття, а слова його більш актуальні, ніж колинебудь.

Та був все ж таки один дисонанс. На нього натякнув канадський „Новий Шлях“ ще перед роковинами, висловлюючи побоювання, чи матимуть наші хори, а саме їх чоловіча частина відповідне стилізоване народне вбрання. Мовляв, із жіночою частиною все гаразд, бо ця ділянка вже розроблена й навітлена. Але вбрання чоловічих хорів — це „одне велике непорозуміння“! Аматорські театральні гуртки впровадили яскраві кольори, сорочки вишивані кожна на інший лад. Як виглядатиме оця „збиранина“ при поклоні Кобзареві?“

Побоювання справдились. Чомусь саме про цю сторінку виступу недостатньо подумано, або не впорядковано її продумано, до кінця. Так наче ця справа не була важна і не вимагала особливої уваги.

Новий Шлях боявся дешевих ефектів, театральної циганщини на сцені. Вона ще покутує серед різних хорів і напевне проявилася тепер у різних осередках. Що ж — оті лискучі яносині шаравари чи білі попередниці з тороками всіх приводять у жах. Тільки невідомо чи лаяти чи жалити ті співочі гурти. Адже роблять це вони з невідомості, через незнання стилевого народного одягу, йдучи сліпо за якимсь невдалим зразком. Нераз вкладають великі суми в цей псевдо-народний стрій. Про них можна сказати словами Поета — „сліпі і незрячі“.

Але що вже сказати про іншу кате-

горію співаків? Отих, що нашвидку зліплені у хор заради великого свята, пристроїлись для цієї хвилини в „імпровізацію“. Як же йнакше можна назвати стрій, що складається з вишиваної чоловічої сорочки, звичайних міських штанів, вперезаних крайкою? Або жіночої народньої сорочки і довгої міської спідниці в кльош? Це якась чудернацька „саламаха“ без усякого стилю. Бо ж це ані народній, ані візитовий стрій, а в ніякому разі не концертний.

Для виступу на сцені увечері руководимось певними правилами вбрання, що встановлені в цілому світі. Знаємо, що всюди прийняте темне вбрання для мужчин чи візитове для жінок, або стилеве народне вбрання чи добра стилізація його, виконана за проектом мистця. Все, що виходить поза ті рямці є незрілою імпровізацією, що свідчить про примітивізм.

Насуваються дальші думки. Подумаймо — чи годиться для офіційного виступу сорочка, нехай і вишивана? Адже ні в нашому селі з його прадідівською культурою, ані в сучасному міському побуті ані мужчина, ані жінка для врочистої нагоди ніколи в сорочці чи блюзці не виступають. У цьому можна вийти хіба до роботи чи до ділових взаємин. Але до церкви, чи в гостину на селі в нас зодягали ще верхню безрукавку. А тут для виступу мужчина зодягає поверх сорочки піджак, а жінка візитову сукню.

А нам чомусь здається, що вишивка освячує все. Що вишивана сорочка чи блюзка оправдує свій вихід на сцену, дарма, що це властиво щоденний, робітний а не святочний народний стрій. Та ще й у сполучі з міськими частинами вбрання, що роблять із усього дивовижну „саламаху“.

А це є безвідповідальне. Бо поклон Великому Кобзареві обов'язує нас не тільки до гарного виконання точок програми, не тільки до репрезентативної залі, але й до зовнішнього вигляду, що відповідав би відчуттю національної гідності й доброго смаку.

Л. Бурачинська

ПОГЛИБИТИ НАШУ УЧАСТЬ

Економічні обставини Америки є зовсім інакші від тих, що були в Рідному Краю. Праця й забезпечення одиниці не є стабільні й хоч тут маємо багато більше можливостей, проте мусимо присвятити економіці в родині і в громаді більше уваги. Тут жінки є часто на такій самій роботі, як і мужчини і користуються таким самим заробітком. Тим більше повинно бути наше заінтересування побудувати нашу господарку якнайдоцільніше. Можливо, що є жінки, які видають неспівмірно багато на себе. Та на щастя це не є загальним явищем. Загал наших жінок добре відчуває важливість сильної економічної підстави в родині. Тим більше, що жінка як мати має вплив і на дітей, щоб навчити їх жити скромно й ошадно.

На початку, по приїзді до країни нового поселення, ми не мали своїх фінансових установ і мусили користуватись тими, що були на місці. Там ми не знаходили зрозуміння для наших потреб, нас трактували передусім, як елемент, що треба використати.

Та в кілька років по приїзді до цієї країни наступив дуже відрадний момент. Старанням кількох жертвенних і невтомних одиниць покладено основу під будову власної кредитової установи, українського банку. Ми відразу відчули різницю між нашою й іншими фінансовими установами. Нас приймали з великим виrozumінням, ми могли ошаджувати й позичати гроші на кращих умовах. До того ще дружня і прихильна атмосфера улегшувала кожен крок. Тому й нас дивувало, чому наші люди не вступили відразу масово не лиш до своєї, а й до набагато кращої під кожним оглядом установи. Це можна приписати хіба початковому недовір'ю. Та минуло кілька років, час, який вистачає вповні, щоб ми набрали не лиш довір'я, а й певности, що наша Кредитова Спілка „Самопоміч“ краща для нас не лиш тому, що вона українська. І тому дивно, що ще так багато наших людей не користає з усіх позитивів, які вона дає.

Тут виростає важливе завдання для нас, жінок. Звертати увагу нашим приятелям і знайомим, щоб вони виконали не лиш економічний, а й громадський обов'язок, збільшили число членів „Самопоміч“ і тим самим скріпили загально-український стан економіки в ЗДА. Поруч із тією масовою

Дочка Володимира Мономаха

XI—XIII століття нашої історії відзначаються різноманітними шлюбами членів князівської родини із членами західноєвропейських володарів. Спільні інтереси, які зв'язували молоду Україно-Руську державу з Західною Європою, дипломатичні стосунки, торговельні договори зміцнювалися, за звичаями середньовіччя шлюбними союзами. А ці союзи, в свою чергу сприяли обопільним культурним впливам обох країн, бо з нареченою приїздив її почет, привозили її посаг, в якому були мистецькі твори-прикраси, гаптування, вишивки, переносили пісні, перекази, звичаї.

Столиця України-Руси, Київ в XI—XII ст. був одним із найкращих міст Європи. Після трьохрічної міжусобної війни, коли Київ переходив з рук до рук, у 1018 р. чужинець, німецький вояк відзначив його розкіш, багатство церков (400), торгових майданів (8) і різнонаціональний склад людей на них. В першій половині XII ст. Адам Бременський назвав Київ суперником Константинополя. Його прикрашали пишні храми: Десятинна церква, Свята Софія, собор св. Дмитра, церкви св. Юрія, св. Ірини, Трьох Святителів, Успенський собор Києво-Печерського монастиря та інші; зі своїми мозаїками, фресками, золотими та срібними шатами, чашами, хрестами, кожен із цих храмів являв дорогоцінну пам'ятку мистецтва й

активністю наше жноцтво повинно поглибити свою участь в тій галузі нашого економічного життя. Переїнявши філософією кооперації, її духом економічної взаємодопомоги воно повинно брати участь у нарадах і з'їздах, увійти у провідні органи місцевих кредитівок, давати доповіді, забирати голос у пресі та витворювати у Відділах СУА ту пригожу атмосферу, що стимулювала б ріст нашої кредитової кооперації. Ми повинні стати співтворцями цього важливого руху і спільно з мужчинами вирішувати його справи й його майбутність.

Мирослава Зубаль

свідчив не лише про багатство Київської Русі, а також про висоту її культури, про вмільсть архітектів, малярів, різьбарів.

Висоті матеріальної культури відповідала висота духової: літописи, Збірники Святослава, проповіді, „Слово о законі й благодаті“ митрополита київського Іларіона є доказом того. Зокрема „Слово“ митрополита Іларіона викликає подив глибиною думки, історіософічним трактуванням ролі Володимира, широтою ерудиції автора, красою образів. Він з пошаною ставиться до свого народу, до своєї держави, яка „відома во всіх кінцях землі“, до своїх слухачів, яких вважає за людей, що „наситилися премудрости книжної“, а церкву св. Софії — за найкращу в світі.

Почуття національної гідності не було властиве тільки Іларіонові. Воно відчувається в словах Повісти Времених літ. Люди — звичайно, інтелектуальна еліта — звикли до того, що Україна-Русь є частиною Європи, що події в Києві, в Чернігові викликають зацікавлення десь далеко й слава доходить до самого Риму. В 1111 році, після перемоги над половцями Володимира Мономаха, літописець записав, що слава про цю перемогу дійде „до всіх странам дальним, рекоше к грекам, и уграм, и ляхам, и чехам, дондеве и до Рима пройде“, а сприводу смерті Володимира Мономаха літопис казав, що „имени его трепетаху все страни и по всем землям изиде слух его“.

Володимир Мономах був дійсно виключна особистість і був широко відомий в Західній Європі. Взагалі, починаючи з діда його Володимира I Великого, княжа родина України-Руси стала зв'язуватись шлюбами зі всіма королівськими родинами Європи. Тому Володимир Мономах, син вел. князя Всеволода та грецької царівни, від якої дістав ім'я Мономах, був по-своєчаний зо всіма родинами володарів Зах. Європи: його стрийки були одружені — Ізяслав з польською княжною, Святослав з

німецькою принцесою, тітки були королевами: Анастасія — Угорщини, Єлисавета — Норвегії, Анна — Франції. Сам Володимир Мономах був одружений з королівною Англії, Гідою, а син його Мстислав із королівною Швеції. Він був освічений, культурний володар і високо цинив освіту. Підкреслював, що батько його Всеволод, не виїжджаючи з Русі, знав 5 мов. У своєму „Навчанні дітям“ Володимир Мономах дав високий у моральному відношенні образ володаря - християнина. Можна припустити, що й двір його відповідав ідеалам та моралі князя.

Року 1112 донька Володимира Мономаха від другої жінки Евфимія одружилася з королем Угорщини, Коломаном, вдівцем, на багато років старшим за неї. Наступного року 1113 вона розлучилася з ним і повернулася до Києва, де народила сина Бориса.

В побуті княжної доби факт розриву шлюбного союзу не був винятковим явищем; в генеалогії княжого дому час від часу зустрічаються вказівки на розлуки. Були вони й до Евфимії й пізніш. Тітка її Евпраксія-Пракседа-Адельгейда покинула царя Генриха IV і в 1102 році повернулася до Києва. Племінниця Евфимії була розлучена з чоловіком, Ярославом, князем Волинським в 1118 році. Теж повернулася до Києва. Суть, звичайно, не в тому факті, а в тому шумі, який підняли біля цього питання. Літописець, як завжди, обмежився ствердженням факту — повернулася до Києва... Проте, дальша доля княжича Бориса на деякий час стала в центрі інтересів цілої Європи, як спадкоємця на угорський престіл і тоді в Угорщині встало питання про законність його народження.

Деякі з угорських істориків взяли сторону, так би мовити, противників Евфимії. Професор Феслер уважав, що причиною розлуки Коломана та його молодої жінки була різниця культурного рівня: київська княжна не могла задовольнити культурних вимг

угорського двора, зокрема після першої жінки Коломана, дочки Сицилійського короля Рожера. Ледве з таким поясненням можна погодитись після поданої вище характеристики київського двору. В протилежність тому двір Коломана називали „Вавилоном розпусти“ У всякому разі побут його не мав нічого спільного з двором освіченого та культурного Володимира Мономаха. Не можна прийняти гіпотезу, що причиною розлуки була зрада Евфимії, як закидали їй пізніше, коли син її виступив як претендент на угорський престіл. Ледве Володимир Мономах прийняв би її після такого скандалу, як порушення нею гідності княжого двору.¹

Про вагу руської культури при угорському дворі дають цікавий коментар події пізніших років. Року 1146 племінниця Евфимії, донька вел. князя Мстислава, Евфросинія одружилася з королем Гейзою. Їй було лише 16 років, і не зважаючи на те, вона спромоглася внести значний вплив на угорський двір. Вона принесла руську культуру, слов'янську мову, православну віру, і зв'язала політичні інтереси Угорщини та України-Руси.² Це свідчить, що тоді, в XII стол. київська культура не була нижчою за угорську, інакше не могла б вона досягнути таких швидких успіхів.

Наші джерела не кажуть нічого про життя Евфимії в Києві, не кажуть вони й про життя Бориса. Можна припускати, що він мав певне становище в міжнародному світі, бо за нього видали рідичку візантійського цісаря Івана Комнена: ледве чи видали б її за нешлюбного сина Евфимії. Року 1131 становище змінилося: після

¹ К. Грот. Из истории Угрии и славянства, в XII ст. Варшава, 1889, ст. 4. В. Иконников. Опыт русской историкографии, Киев, 1912, т. II, ч. I, ст. 145. М. Грушевський. Історія України-Руси, т. II, ч. II, ст. 111-112, 114. С. Розанов. Евфимия Володимировна и Борис Коломанович. Известия Акад. Наук, отделение гуманитарных наук, 1930, ч. 8, ст. 586, 145.

² В. Иконников. Там же, т. II, ч. I, ст. 145. М. Грушевський. Там же, т. II, ст. 144, 166.

смерти угорського короля Стефана, брата Бориса, він заявив своє право на угорський престіл, як син Коломана. З цього приводу зав'язався цікавий вузол в Європі: на захист прав Бориса стали — візантійський цісар Мануїл Комнен, польський король Болеслав III Кривоустий; його противника, Белу, підтримував німецький цісар Лотар II. На соймі в Мерзебурзі в 1135 році Лотар схилив на бік Бели Болеслава Кривоустого, але він року 1138 помер. Року 1139 померла Евфимія і пірвалися зв'язки Бориса з Україною-Руссю. Становище його ускладнилося шлюбом нового короля Гейзи II з донькою вел. князя Мстислава Евфросинією. Важливим мотивом для цього шлюбу було прагнення Гейзи II знайти підтримку „руської“ партії при угорському дворі. Того ж року боротьба загострилася: інтереси Бориса захищали Мануїл, візантійський цісар, Конрад II, німецький цісар, чеський король Володислав II та французький король Людовик VII. Здавалося — все обіцяло успіх Борисові, але під час боротьби він помер. Ми зупинилися так докладно на цьому епізоді-боротьбі Бориса за угорський престіл, бо він наочно показує, які зацікавлення в Європі викли-

кало питання про права Бориса, а разом з тим було зв'язане питання про законність його прав, як сина Коломана, що освітлювало й питання про розлуку Евфимії та гідність дружини.

Останнє, що відомо про Евфимію: за угорськими джерелами вона померла в монастирі. Наш літопис не згадує про монастир; він зазначив стисло: „померла Володимирька Евфимия.. и положена бисть есть на Берестовом у Святого Спаса“. Неясній біографії королеви Евфимії відповідає плутанина після її смерті. На дощі в церкві Спаса на Берестові написано, що поховано тут доньку Володимира Мономаха Софію (такої у Володимира не було. Н. П.-В.), яка була одружена з Белою. Цю помилку повторив П. М. Сементовський,³ советський біограф Володимира Мономаха і М. Ивакин.⁴ Така була доля київської княжни, що на короткий час зв'язала Київську Русь-Україну з Угорщиною, а син її Борис притягнув увагу цілої Європи до своїх прав.

³ П. М. Сементовский. Киев.

⁴ М. Ивакин. Владимир Мономах, М. 1939, ст. 55.

Світовий Конгрес Української Науки

Конгрес Вільної Української Науки був присвячений сторіччю смерті Тараса Шевченка і став у дійсності найбільш достойним вшануванням нашого Великого Поета. Програма Конгресу розтягнулась на три дні й обняла паннахиди, відправлені в різних українських церквах, наукові сесії НТШ, спільну наукову конференцію НТШ й УВАН, Шевченківську виставку в Укр. Інституті Америки і в Укр. Нар. Домі, бенкет-зустріч із громадянством, влаштований Комітетом Об'єднаних Організацій і врочистий Шевченківський концерт, що його провели спільно НТШ зі згаданим Комітетом.

Конгрес вшанували своєю приявністю чільні представники чужого наукового й культурного світу. Як наукові сесії, так і інші зустрічі проходили при поважній участі нашої громади. Різноманітність програми при-

тягнула широкі крути і зробила Конгрес певного роду маніфестацією.

Українське жіноцтво причинилось своїм вкладом до програми Конгресу. У праці Комісії наукової сесії промовляли п-ні д-р Софія Рабій-Карпінська на тему „Призначення жінки в творах Шевченка“ і п-на Я. Ж. Ковалюк „Шевченко і панславистична думка“. При влаштуванні Шевченківської виставки в Укр. Інституті Америки співпрацювала mgr. Ганна Кобринська. Журнал „Наше Життя“ заступали між представниками преси пп. д-р Софія Карпінська і mgr. Ганна Кобринська. Від Ред. Колегії Н. Ж. прибула також д-р Наталія Пазауняк. На бенкеті-зустрічі промовляла від Союзу Українок Америки п-ні mgr. Ірина Падох.

В тому самому часі Публічна Бібліотека в Нью Йорку влаштувала у ве-

Дніпром повз Шевченкову могилу

(Спогад)

Літо 1940 року...

„З Одеси їдемо в Київ, по дорозі поступимо до Черкас на два-три виступи. До Черкас їдемо поїздом, з Черкас до Києва пароплавом по Дніпрі“.

Такий приблизно розпорядок видала адміністрація нашого концертного турне по Укροїні. Мені забилось серце. Боже, яке щастя побачити і Дніпро, і Шевченкову могилу, і Золотоверхий Київ!

Після обіду в одеському „Інтуристі“ я захопила ще великий кавун і декілька помідорів. Вирушаємо в дорогу. Нам призначено окремих вагон, коло нас ходять, нас оглядають. Це ж приїхала вперше на Україну хорова Капеля Львівської Фільгармонії, „визволена з-під панського іґа“, як то перед кожним виступом заповідав один з наших співаків, якому доручено було в цей спосіб рекомендувати нашу Капелю.

В поїзді сідаю коло вікна і оглядаю околицю. Безмежна рівнина, вся вкрита соняшниками і ріпаком. Усе вже в квіті — безмежне море жовтого квіту. А небо синє, синє... Час від часу вириваються на овиді обдряпані поверхові будинки, що стоять без огорожі і деревинки. То колгоспи.

По золотім морю соняшників мчить поїзд швидким темпом. На закрутах не звільняє бігу, от тому не раз люди і валізки падають на землю. Вожата нашого поїзду, молода дівчина в низько над очима зав'язаній червоній хустці, хоче мабуть перевиконати норму. Під Миколаєвом ледве не дійшло до катастрофи. На наше щастя, стало лише на тім, що декілька пасажирів злетіло з верхніх ліжок на підлогу, понабивавши синяків,

стібюлі велику виставку, присвячену сторіччю Т. Шевченка. У дбайливому оформленні були тут подані твори поета та загальні зариси його життя-пису.

Гідним поклоном вшанувало міліонне місто нашого великого Співця.

а вслід за ними покотилося ще декілька валізок.

Час від часу з'являється низька, огрядна жінка в бруднім, колись, мабуть, білім, фартусі, з великою березовою мітлюю, щоб замітати вагон. Може не було потреби такого частого замітання, але в її очах відчувалася потреба оглядати нас від стіп до голови. Адже їхали люди з іншого світу...

Не зважаючи на те, що подвійні вікна були щільно позачинювані, порох проникав усюди. Було його повно і в очах, і в носі, і в горлі. Не допомогла газова хустина, якою я обкрутила голову з очима. А за поїздом здіймалася така курява, як за драбинястим возом на нашому чорноземі. Тепер я спостерегла, яка щаслива була думка взяти з собою кавуна: спека, непровітрений вагон і спрага дошкульовали всім нам; і ось не тільки я мала чим гасити спрагу, але й мої приятелі діставали кусничок з мого кавуна.

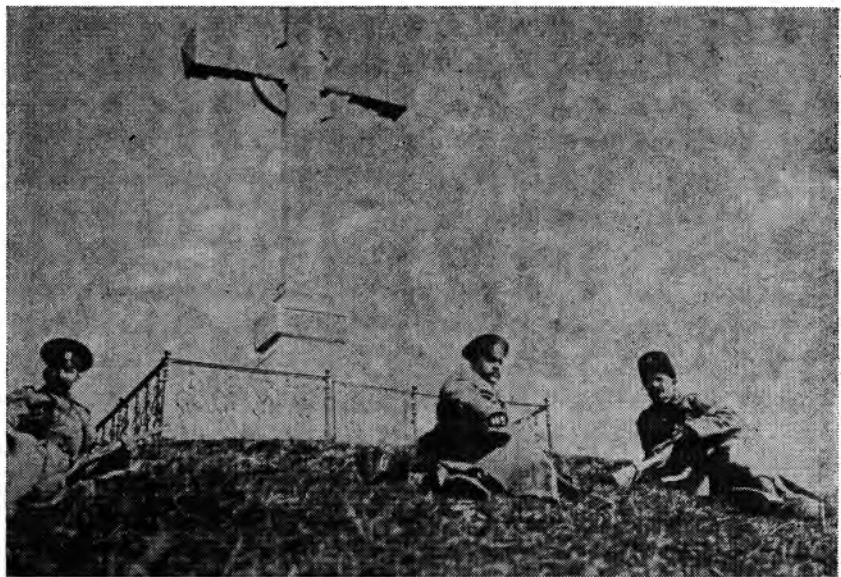
В Черкасах ми провели три дні. Концертні зали були переповнені публікою, цікавою побачити лю-

дей, визволених з-під панського „іґа“.

— Чому ж ви так добре зодягнені? — питали. — Адже вам там так погано жилося, що аж наша армія мусіла вас визволяти...

Нарешті дістаємо наказ пливати в дорогу, бо рано-вранці поїдемо пароплавом до Києва. Гарячково збираюся, і одна з перших з'являюся в пристані. Але не так склалося, як бажалося. Ми виїхали не рано-вранці, ані навіть не вполудне, бо як упродовж цілої дороги, так і тут і комунікація не дописала. Ми ж мусіли чекати на такий пароплав, що помістив би 80 людей Капелі. Отож аж пізно по полудні над'їхав такий корабель.

Спочатку враження нецікаві. В пристані ще рух, крик, бруд і москоська лайка, а ми цілоденним очікуванням перевтомлені до краю. Отож на пароплаві, зараз таки розбрилися по призначених каютах, щоб відпочити і бути точно на вечері, бо практика навчила кожного, що хто спізниться, тому нічогісенько не залишиться.



А Шевченкова могила з високим хрестом та солдати під нею, поставлені царем на сторожі...

The grave of Taras Shevchenko, Ukrainian poet, in Kaniw, Ukraine, before the Communists destroyed the cross.

А купити їжі ніде не можна, хоч гинь з голоду.

По вечері знову всі порозходились і кожний спав, як камінь. Тим часом я причікувала, щоб усе втихомирилося: хочу вийти на чардак та любоватися Дніпровими берегами. І справді, незабаром на пароплаві настає цілковита тиша. Сиджу сама близько борту, окутана теплим пледом, бо ніч холодна. А місяць у повні відбивається в воді. В голові, як на фільмовій плівці... Іду Дніпром. Це немов у казці, що снилася з ранніх літ. Адже з малої дитини ми стільки наслушалися від батька про славетну ріку Дніпро, про Тараса і його могилу над Каневом, де „стеги широкополі, і Дніпро, і кручі“... Дітьми ми колись із пошаною дивилися на Шевченкове погруддя з білого гіпсу, обов'язково в кожусі й шапці, що стояло в кімнаті на бібліотечці. А вже як дістала при жкій нагоді малий „Кобзар“, то ціліську книжечку вивчила напам'ять від „Думи мої“ до „Заповіту“, яким він кінчився. Боже мій! Яке велике враження робили слова „Як умру, то поховайте!“ Так жаль було того поета, що давно вмер і не буде вже більше писати таких гарних віршів. А Шевченкова могила з високим хрестом та два солдати під нею з карабінами, поставлені царем на сторожі, — який протест у дитячій душі, але й гордість, що вороги бояться Тараса, навіть похованого в могилі. І не раз батько обіцяв нам, дітям, що напевне поїдемо відвідати Тарасову могилу, доставши пашпорт до царської Росії. Цим дитячим мріям не судилося здійснитися: перша світова війна перекреслила всі пляни. А тепер, після стільки років, таки пливу по Дніпрі. Ввижаються і козаки, і байдаки, і бандуристи, і високі могили... Так і хочеться заспівати „Реве та стогне Дніпр широкий“.

Оглядаюся довкола себе: з полтавського боку рівнина, дуги й дуги. А які чудові береги на Правобережжі! І балки, і кручі, і гори Дніпрові чарують очі, і п'яніе голова.

Колгоспник ще вчора сказав мені, що „на зорі“ буде Канів. Не знаю, о котрій годині. Отже си-

джу, тремчу від зворушення і холоду, й очікую ранньої зорі. Дарма, що я повинна бути в каюті, як усі співаки. Такий був наказ, бо — мовляв — другого дня в Києві треба співати відпочитими голосами перед урядом УРСР. Рискую, чекаючи до зорі на чардаку, щоб не проспати Канева і Тарасової могили. Це ж напевно єдина нагода в моїм житті дочекатися такої хвилини.

Раптом рожеві смуги замайорили з полтавської рівнини. Рання зоря! Канів недалеко! Збігаю сходами вниз, щоб умовленим знаком побудити моїх знайомих, українців. Бо поляки, жиди й москалі, що становили напевно половину Капелі, не зацікавлені нашими переживаннями. На знак усі наші схопилися прожогом і через кілька хвилин наша група стояла на чардаку. Наші очі звернулися на Правобережжя в бік Чернечої гори. В проміннях сходячого сонця блестів здалека не той високий хрест, що ми його бачили колись на картинах, а поетове погруддя. З неописаним зворушенням наша громада стала на струнко і тихі звуки „Як умру, то поховайте“ понеслися по хвилях Дніпра... Пароплав, допливаю до пристані, пісня вривається.

У нас гаряче бажання дістатись на могилу поета. Чи на довго затримається пароплав у Каневі? Чи буде час нам повернутися? Без дозволу не можна віддалитись від ансамблю, а за непослух тяжко карають. Вирішаємо вислати делегацію до нашого адміністратора, сибіряка польського походження; прохаємо, щоб затримав пароплав поки вернемось. Але даремне, делегація не знаходить відгуку. Чуємо категоричну відмову: „Немає в пляні нашого турне... Нема дозволу... Не можна...“

Серце стискається з жалю й досади. В пригнобленні відпливаємо з Канева. Замість Шевченкової могили доведеться нам згідно з пляном оглядати статуї Леніна й Сталіна...

Кожна організована громадянка знає, що своєчасно внесена передплата на журнал є здоровою фінансовою підставою для розвитку видавництва.

НОВІ ВИДАННЯ

Ярослава Острок: ПРОВАЛЛЯ. Повість. Шикаго 1961. Обкладинка роботи мистця Василя Дорошенка. Ст. 191. Ціна 2.50 дол.

Повість змальовує українсько-польські взаємини в Галичині. На тлі цих напружених відносин виростає кохання між молодою україною й поляком. Та між ними лежить провалля національного й суспільного порядку. Щойно струси другої світової війни перемагають його.

Авторка вміло провадить акцію крізь добре знайомі нам життєві умовини. Деякі постаті вийшли плястично, другим знов бракує чіткості. Але повість читається легко й буде напевно мило привітана нашим читачем.

Олег Лисяк: ЛЮДИ ТАКІ, ЯК МИ. Повість. Накладом В-ва „Гомін України“. 1960. Обгортка роботи мистця М. Левицького. З післясловом Зенона Тарнавського. Ст. 340. Ціна 4.50 дол.

У післяслові названо цю повість фільмовим репортажем. Хоч це не зовсім окреслює її жанру, проте має багато правди. У яскравості постатей, у змінності ситуацій, у чіткості фабули — є щось, коли не з фільму, то з барвного, інтенсивного відчуття сучасності. І в цьому, в отих модерних рямах — найбільша заслуга книжки.

Не можна відмовити їй і інших прикмет. Книжка передає життя організованого українського спротиву окупантам, німецькому й большевицькому. Напричуд вміло підібрав автор людські типи, що доповнюють себе в якнайбільшому контрасті. Ще й сполучив їх тонкою ниткою уяви з життям еміграції у вступній та кінцевій картинах.

Л. Б.

Куховарські приписи

Н. Костецької

ГОРОДИНА й ОВОЧИ

Ціна 60 ц. за зшиток
з пересилкою 65 ц.

Замовляти в Централі СУА.

З ножа і лікаря

III.

Так стала заплутаною простенька історія з ключем від шафки, де замкнено можливість легкої смерті. Вже годі було не думати про це. Завтра треба буде дати остаточну відповідь, але яку, яку? Це питання ані на хвилину не переставало свердлувати Віриного мозку. В часі ранішнього обходу шпиталю вона вперше, як її шеф завжди, порожнім оком кидала по ліжках хворих, порожнім вухом сприймала їхні слова. Після посприяди покинула шпиталь, та не пішла додому, а на Прут, свою улюблену річку. Літом Прут завжди був її вірним приятелем, що холодною водою змивав утому з тіла, а шумом хвиль — думки з голови. В цю пізню осінню пору річка була зовсім самотня.

Листопадові дні змінили крайвид у контрасті до недавнього жовтня. Небо було хмарне й сіре, обрії пусті, хвилі Прута темні та грізні. Наче навмисне продумане тло до драми в людській душі.

Віра сіла на великий камінь над рікою і декілька хвилин не думала нічого. Вона дивилася на воду і слухала гомону хвиль. Такий він різний від шпитального гамору і так приємно його слухати. Але вона не могла сидіти спокійно. Вона ж прийшла сюди, щоб на самоті продумати свою справу, щоб знайти відповідь на завтра. Вона вже не була певна, чи її дотеперішнє вперте „ні“ було доброю відповіддю. Зрозуміло, що вона не хотіла брати на своє сумління нічийої смерті, тим більше батька родини. Але він виразно сказав, що прийме отруту хіба тоді, як його будуть арештувати, а це і так рівнозначне зі смертю. Тільки, що ця смерть моментальна, без муки. Чи він боявся муки для себе? Ні, він боявся людської неспроможности втримати таємницю, що могло стати причиною загибелі багатьох людей. У книжках і фільмах люди-герої мовчать, хоч із них шкіру деруть, але в житті

люди є тільки людьми. А як герої, то на інший лад, — не такий ефектовний. Отже чому відмовляти йому? Зруйновані сім'ї, нужда й сльози можуть бути наслідками її відмови.

Але майже водночас з тими думками інші образи з'являлися в її голові. А що як уночі крізь вікно він побачить чорне авто, що спинилося біля брами, вже стукають у двері, кажуть йому йти з ними, він питає „куди“, відповідь понуре „побачиш“, його нерви не видержують, він приймає отруту, а це кликали його як лікаря до когось із високопоставлених, що нагло захворів. Був же недавно випадок, що одного лікаря завезли ніччю до тюрми без ніякого вияснення, він уже в душі попросився з волею, а може й життям, а це тільки перепився до нестями



начальник тюрми. Врешті є рідкі випадки, що в'язнів і звільняють. А сьогодні-завтра все може змінитися, живі вирятуються, а мертвого вже ніхто не воскресить.

Віра вирішила, що її „ні“ було таки єдиною правильною відповіддю на його прохання. Але тепер справа виглядає інакше. Тепер уже не йдеться про чиєсь особисте прохання, а про наказ українського підпілля. Це вже здійсмає з неї відповідальність за наслідки. Але чи справді, майнула їй думка крізь голову, чи справді її сумління буде спокійне, коли щось станеться? Та ж револьвера до неї ніхто не витягнув! Але питання в тому, чому не співпрацювати з підпіллям? Врешті Тарнич чи хто інший не для особистого інтересу ризикує головою. А ті її лікарські свідчення для здорових людей, чи це не була співпраця? Вона сама собі ставила таке питання і сама собі відповідала — так, це була співпраця, але для рятування чийогось життя, а не для самогубства, тобто смерті. Хоч би то самогубство було з метою рятувати інших. Віра щораз більше заплутувалася в суперечних думках, щораз більше втомлялася, а розв'язка щораз далі втікала від неї. Вона була свідомо, що протівитися організації може мати і свій ризик. Вони мали не лише моральне право вимагати співпраці, але й можливості карати за непослух. А чи ці жорстокі часи можуть не залишити своєї печаті на членах організації? Але Віра скоро відкинула всі думки про наслідки відмови. Вона шукала відповіді для себе, для свого внутрішнього спокою і знову почала переходити думкою аргументи за і проти, і далі не могла рішити.

Вона не знала, скільки часу пройшло їй у думках, але знала, що відповіді все ж таки не має. І знала, що завтра мусить її знайти і що ніхто їй не допоможе у тому шуканні. В голові почала відчувати тиск, тому замкнула очі і крізь

замкнені повіки побачила на хвилину сонце і свої безжурні дні, проведені на пляжі, на тому ж місці. Відкрила очі і вже не думала. Більш думати вже не могла. Задивилася без думки на рух хвиль і так же без думки заслухалася в їх шум.

І тоді в її голові почали формуватися думки самі собою, без її свідомої участі, зразу неясні, загальні, потім виразні та логічні. Сприймаючи очима безупинний рух води, їй виникла в голові півдумка, півуявлення, що ця вода вже сторіччями пливе, що вона була свідком загибелі цілих народів, що одне людське життя дуже марне в порівнянні до вічних речей. І те, що для неї виглядає таке велике, також менше на тлі безконечного руху води. І вже якоюсь підсвідомою логікою сформувалася їй у мозку думка, що вона лиш тоді знайде відповідь на своє питання, як кине його на тло більших, вічних речей. І тут уже зовсім ясно і свідомо вона подумала про п'яту Божу заповідь — „Не вбивай!“ — Дати комусь отруту — це вбивство. Її відповідь мусить бути „ні“, тому, що вічна правда стоїть у цьому випадку за „ні“. Всі сумніви розвіялися, вона вирішила остаточно.

Аж тепер Віра з полегкістю зітхнула і глянула кругом себе вже зовсім свідомими очима. Небо випогодилося, на заході горіло сонце. Вона відчула, що тиск на мозок зник, але що вона таки дуже втомлена, голодна, а над усе спрагнена. Пила б навіть воду з Прута, якби не вигадки Пастера про бактерії та інфекції. А ще й кілька випадків черевного тифу з двох сіл над рікою. Вона встала й почала йти додому стежкою попри луг. Ще раз оглянулася й усміхнулася вдячно до хвиль, що нашептали їй спасенну думку. А хвилі відповіли червоними відблисками сонця та срібними бризками піни.

На другий день вона ввійшла вже зовсім спокійна в неспокійний крутіж шпитального життя. Рішення було вже за нею, і при раннішнім обході хворих того дня вже лиш примар блукав кудись думками. Вірині думки не шукали ніяких доріг і були при пацієнтах.

Вона спокійно ждала тих полудневих годин, коли до шпиталю приходив д-р Тарнич. Але коли зблизилося полудне і він уже був у шпиталі, то Віра зразу відчула, що він уже не шукає нагоди до розмови з нею на самоті. Чомусь він не виглядав уже зацікавлений її відповіддю. Невже боявся якогось розчарування? А може обов'язку бути послідовним! Проте бажання Віри закінчити справу раз на завжди було таке велике, що вона зайшла до його кабінету, коли він був сам, а про їхню розмову так записано в її нотатнику: 4. XI. 39. Я вичекала хвилину, коли д-р Т. був сам і зайшла до нього. Він держав у руках якусь історію хвороби, буцімто дуже зачитаний. Але я відчула, що він жеде в напрузі на мої слова. І я визиваюче сказала — Отож я вам нічого не принесла!

Він дальше пильно вдивлявся в клаптик паперу перед очима.

— Так вам уже непотрібна отрута? — сказала я знову, не вдоволяючись його мовчанкою. Але його уста були замкнені, а очі на історії хвороби. Я вже хотіла відійти, здивована й розчарована, коли він заговорив.

— Отрута мені завжди потрібна, та ви більше цим не турбуйтеся. Мені подобалася ваша відвага, — несподівано для мене закінчив він.

Відвага? Чи побоятися взяти на своє сумління чийось смерть — це відвага, чи якраз брак її? — промайнула мені думка.

— Спротивитися організації в ім'я своїх переконань — це таки колосальна відвага, — говорив він, не знаючи до себе, чи до мене. — А тепер забудьмо цілу справу. Так якби між нами ніколи не було про це мови. А ви таки відважна дівчина, — ствердив він ще раз.

Тепер вже я мовчала, вкрай здивована тим, що почула. В свою відвагу я таки не вірила, тому не могла притакнути. А заперечити не хотіла, бо хіба ж я коли перечу, як про мене хтось щось доброго думає? А тепер, коли я ще раз переходжу в уяві те все, то чуюся щасливою. Чи ж не радість у часах диктатур і тираній зустріти людину, що визнає і шанує

чуже сумління! А скільки на його місці вчинило б інакше? Але в підпіллі, так само, як деінде, є люди більшого й меншого формату.

**

Був гарячий липневий день. Соляного світла лилося з неба так багато, що в ньому затіралися обриси людей та предметів. І наче крізь сльозу видно було натовп людей, що стояли з відкритими головами обабіч воріт одного дому. З балкону спливали і розпливалися в сонці гарячими краплями гуцульські килими. На балконі стояли два трембітарі в гуцульських строях та старовинним гірським звичаєм сповіщали про смерть доктора Тарнича. А коли зійшли з балкону і трембітарі, і промовці, похоронний похід почав формуватися. У ньому йшла група лікарів. Міські й довколишні товариші по фаху прийшли попрощати одного з-поміж себе, що лікував не лише хворих, але почувався до обов'язку рятувати життя українського національного організму. Між лікарями йшла і Віра. Вона була приявна при смерті д-ра Тарнича, вона дала йому останню ін'єкцію, щоб усмирити його болі. Туберкульоза підкосила його життя, несподівано й раптово. Тепер, ідучи повільним кроком похоронного походу у липневій жарі, що в ній і газівки¹ на ногах пекли як кожух, Віра згадувала хмарний осінній день, коли сидючи над Прутом рішалася, чи дати йому отрути. Сьогоднішній похорон потверджував її рішення. Д-р Тарнич помер природною смертю, у своїй хаті, серед родини. Тому їй на душі було легко, майже весело. Похорон із великою кількістю людей та хоругв, видавався їй малим тріумфом та щастям для померлого. Може тому, що українське щастя все ще міряється дуже малою мірою, але для бойовика за українську правду померти природною смертю і бути похованим у рідній землі — це таки нещоденне щастя.

Після похорону Віра повернулася до шпиталю. Годинники били

¹ Газівки — тонкі жіночі пончохи у переднайльонових часах.

Святкові моменти

Багато з нас розводиться довго й докладно над фактом, що ми когось добре й докладно знаємо, наче самого себе. Передомною нічого не скрито, мені все ясно, твердять вони. Тільки брак психологічного підходу до людської індивідуальності взагалі, а до містецьких одиниць зокрема, може викликати таке твердження. Бо люди, що займаються аналізом людської психіки, що стараються бачити логічний зв'язок між одними чи другими переживаннями, куди скромніші і признаються до того, що вони й самих себе гаразд не знають.

Ці думки насуваються мені тепер, коли редакція Нашого Життя попрохала мене написати про мою невістку, мистця Зою Лісовську. Декілька літ тому вона увійшла в моє життя, як дружина мого сина, пізніше, як мати мого внука. До того часу я мало її знала. Пригадую собі, що колись професор Січинський згадував мені про зовсім молоду Зою й хвалив її надзвичайну здібність і містецький хист при ілюстрації однієї книжки. У зв'язку з тим Зоя залишилась у моїй уяві, як та особливо талантами обдарована дівчина, що вміє надати своєму вмінню оригінальний вияв. Але

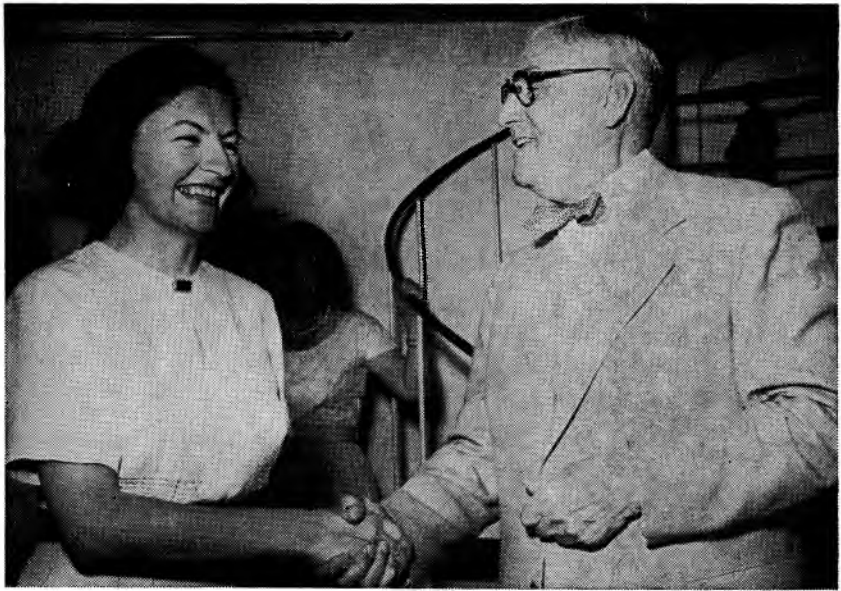
п'яту по полудні. Вони обидва вказували той самий час — офіційний для Генерал-Губернії. Віра пішла сходами до лікарської кімнати і глянула крізь вікно. Море пишної та густої зелені хвилювало легко з вітром. Небо було синє й чисте. Декілька птиць кружляло високо під небом, нагадуючи вічність.

Вона зітхнула і вийшла на коридор. На неї ждав молодий хлопчина, що доконче потребував лікарського свідоцтва, щоб звільнитися з „арбайтсамту“.²

² Арбайтсамт — німецький уряд праці, що вислав молодих людей на примусову працю до Німеччини.

Едмонтон,
лютий-березень 1960 р.

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ, 1961.



Критик проф. Белінген вітає Зою Лісовську на виставці її картин у Мюнхені. Prof. Bellinghen, art critic in Munich, Germany is greeting Ukrainian artist Zoya Lisovska during exhibition of her paintings.

що я знаю про Зою мисткиню, про Зою людину? Признаюсь, що дуже мало.

Та все ж постараюсь дати загальний образ Зої, а наше споріднення мусить залишитись побічним фактом. Ось перший степень — родинний альбом. Бачу в ньому Зою малою дитиною, дуже суворою, радше задумливою, не усміхненою. А ось гуцулочка Зоя, як виступала на святі Рідної Школи. Про Зою-дитину пише мені її мати:

„Як тільки могла вдержати олівця в ручці, Зоя рисувала. І то з таким захопленням і радістю, якої не було під час інших її занять. Мама використувала це на те, щоб зайняти музикою чи господарством, а Зоїнка безшелесно могла займатись рисунками. А потім завжди з великою радістю розказувала й пояснювала, що ті рисунки означають“.

А ось в альбомі вже підліток із довгими косами разом із Вірою Селянською. Про цю дружбу ось що розказує мама:

„В дев'ятому році життя Зоя провела літо в Кутах, у домі доктора Селянського. Цей побут у горах залишив у неї незатерті сліди. Природа, люди, звичаї, пісні й танки залишили глибоке враження, що об'явилося бурхливим афектом у цілій її творчості. По-

бут на Покутті зв'язав її дружбою з Вірою на ціле життя. Діти (Зоя і Віра) видавали дитячий журналік. Віра писала вірші й казки, а Зоя ілюструвала. Пізніше воно появилось у „Дзвіночку“ і „Світі Дитини“ у Львові. Свій малярський хист Зоя одержала по батькові, але іноді чи не більше захоплювала її музика мами, для якої Зоя була завжди інспірацією й надхненням“.

Потім мама пише про студії Зої: „У 1944 р. Зоя, здавши матуру, слухала на віденському університеті викладів про мистецтво. Мусіла покинути ті студії по кількох місяцях, бо виїхала разом із родиною внаслідок воєнних дій. Потім розпочала їх наново в Англії. У Лондоні вступила до містецької школи, яку закінчила по чотирьох роках із відзначенням. Там перейшла всі ділянки містецьких наук, як ілюстрації, деревориту, графіки, портретування й інше. Після закінчення школи працювала якийсь час над проектами вітражів. Отримавши стипендію Зоя виїхала до Риму, де вступила до Академії Мистецтв. По кількох роках студій талант її вповні розвинувся. Поза дрібними працями, які були виставлені у Львові, більш зрілі у Філяху, вона виставляла в Лондоні. Перша її власна виставка відбулась у Римі



Мистець Святослав Гординський, голова Об'єднання Українських Мистців в Америці передає „Грамоту Признання“ Марусі Е. Бек, президентці Міської Ради м. Дітройт, за її заслуги у влаштуванні Виставки Українського Мистецтва у Вільному Світі, що відбулась минулої осені в Дітройті та відбилась голосним гомоном навіть на Україні. Свідком акту передачі грамоти є мистець Михайло Дмитренко.

Mr. S. Hordynsky, President of the Association of Ukrainian Artists in America presents a plaque to Miss Mary Beck, President of City Council, Detroit as an acknowledgement of her endeavor in arranging an exhibition of Ukrainian art in Detroit.

(1955), а в 1957 р. у Мюнхені. Спороадично виставляє вона тепер у Женеві, Нью Йорку і Ріо де Жанейро“.

Колись попалась мені Різдвяна карточка проєктована Зоєю й мене полонив той теплий, материнський рух, яким Божа Мати пригортає дитину до себе. Пізніш я побачила, що Зоя любить у мадоннах, які зображені в неї все в народньому вбранні.

Питаються часом в „інтерв'ю“, яка улюблена барва мистця. На мою думку Зоя захоплюється червоною краскою і тому вона так часто вживає її у своїх творах. Окрім мистецької кераміки та всяких мистецьких виробів взагалі, вона теж дуже любить квіти. Здається, що многобарвні анемони їй особливо подобаються, але спеціально замилювання має до будяків. (Може це певного роду атавізм по батькові, що теж милується в будяках.) Мабуть вони декоративні для малювання!

Під час цьогорічного побуту в моїх дітей я мешкала навіть у мистецькій фобітні Зої. Може буде цікаво її описати? На одній стіні портрет священика, а на протилежній її автопортрет, що я особливо люблю. На мольберті мертва натура чекає свого завершення. На полицях деяка кераміка, китиці засушених квітів і один малий кактус. Не бракує й засушених будяків. На інших полицях чимало мистецької літератури в різних мовах. Рівнож багато часописів. На столі зручна столова лампа, що її можна тягнути й нагинати на всі сторони.

Трохи шкода було мені, що я втручаюся в царство Зої й незручно, що я виставила свою машинку на її столі. Її стукіт якось надто голосно пробивав вдумливу тишину.

Ще мушу потвердити те, що Зої мати згадувала про її замилювання до музики. Музика захоплює Зою майже так сильно, як

малярство. У Зої дуже гарний голос і якщо б вона посвятилась музиці, напевне багато досягнула б. Тепер вона обмежується до того — любити музику й бути дорядницею свого чоловіка.

Що сказала мені Зоя про себе? Дуже мало! „Малювати не можна прихапцем. Коли починаю малювати, забуваю про все, про оточення, про їжу. А в даних обставинах, маючи чоловіка й дитину, тяжко забувати про них і пам'ятати тільки про себе й своє маллярство“.

Творити у нинішніх зматеріалізованих часах — це не тільки велике слово. Це й велика відповідальність супроти себе самого, як мистця, супроти свого власного народу. Тим більш трудне завдання, що тільки одиницям щастить творити нормально, не абсорбуючи себе працею на прожиток. Більшість мистців бореться з обставинами, щоб уможливити попри них мистецьку атмосферу, а тим самим і творчість.

Тому нехай мені буде вільно пригадати свою теорію про відпущення. Кожна людина повинна вмійти відокремитись герметично від прикросів життя, що нас оточують. Це необхідне в часах, коли забуваємо відпочивати, а може навіть не вміємо більше сприймати життя й бачити його красу, може навіть не знаємо вже жити. Тільки в ті цінні моменти, що їх мусимо вирвати для себе, ми перемирюємось. Наші очі відкриваються для прихованої краси світу, наші вуха сприймають більш інтенсивно все, що гарне довкруги нас. І тільки такі святкові прогалини в нашому житті дадуть нам можливість, mimo несприятливих іноді обставин, все таки творити.

Може вдасться мені цими кількома рядками підбадьорити когось до мистецької праці, може й Зої ці скромні, але щирі слова щось подарують.

Меланія Нижанківська

**Комплети журналу
ГРОМАДЯНКА
з 1946—1950 рр.**

**5 чисел коштують 1 дол.
Замовляти в Централі СУА.**

Із погинів Відділів

Як ми придбали гуцульські строї

В Нашому Житті почався тепер опис гуцульського строю. Це пригадало мені час, коли наш Відділ підготовляв виставу Дівич-Вечора під режисурою п-ні Ольги Луцик. Деякі строї дістали ми з Централі. Але більшість мусіли старати самі.

Сорочок ми не справляли, бо їх є подостатком. Правда, нам казали, що вони нестилеві, бо гуцульська сорочка не є вишивана на рукавах, а тільки на вуставці та й мало вишивки довкруги пазухи. Окрім того рукав гуцульської сорочки є доволі вузький. Але в дальших виступах ми вже змагали до того, щоб і сорочки були гуцульські.

Знайшли ми поперечно ткану вовняну тканину, що нагадувала гуцульські запаски. Їх дуже легко скроїти й пошити, бо це два прямокутні кусні, що їх треба викинути довкруги штучною косичкою. Пришили дві тасьми до зав'язування і вже готове!

З підтичками теж не було клопоту, бо в гуцульському строю вони не вишивані. Просто треба було пошити білі, гладкі спіднички й кінець.

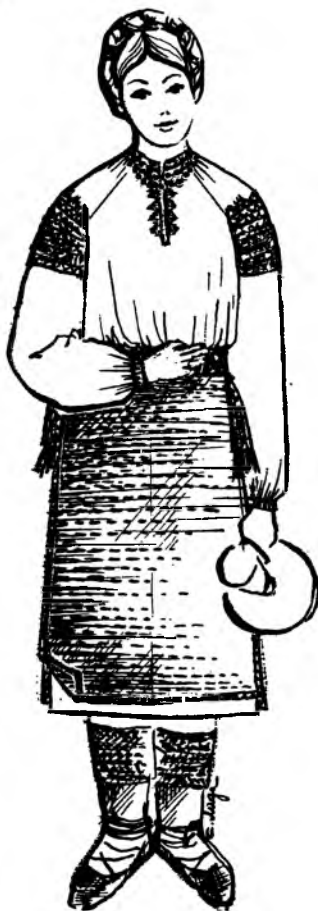
Дальше — капчурі. Купили ми грубих, вовняних скарпиток, як їх носять лещетарі й вишили вгорі кольоровою волічкою. Виглядало дуже добре.

Децо трудніше було з постолами. На початок ми користувались „мокасинами“, прив'язавши їх вовняним шнурком до ноги. Але пізніш пані навчилися самі робити постоли з м'якої шкіри.

Справжні шалянові хустки тепер можна дістати, намисто, що нагадує коралі, теж. Те саме з крайками, їх уже виробляють у Німеччині.

Найбільша трудність є з киптарем (кожушком). Та й із тим ми порадили собі. Купили грубого, білого сукна, скроїли (крій киптаря дуже простий), а потім стали його прикрашувати. Для тієї цілі послужив нам кольоровий сап'ян, що тут недорогий. Викроїли з нього різні везерунки на перед і

на спину, обвели кольоровою волічкою й гудзиками. Прикріпили спереду кутасики з волічки, обвели киптар чорним смушком (на



Стилевий гуцульський стрій не так трудно справити — ствердили членки 16 Відділу в Мінеаполісі.

The folk costume of a Hutzul girl in the region of Carpathian mountains.

подіблення смушку можна тут дістати) і киптар готовий.

Можу сказати з практики, що гуцульський стрій легше справити, ніж полтавський. При полтавському значно більше вишивки (рукав, підтичка, попередниця) та й чоботи дуже коштовні. А ще й не завжди знайтеться швець, що схоче їх зробити.

На Дівич-Вечір не треба було

багато строїв. Але для вистави „Князі гуцульських полонин“, де виводиться частина гуцульського весілля, вже треба було їх багато. Окрім того спеціальний весільний одяг для молодих, оту білу „гуглю“, що її тільки раз у житті одягають. Вінок для молодої зробила п-ні Гринишин за вказівками мистця С. Луцика.

Роботи з тим було дуже багато. Але з певною увагою й доброю волею можна все досягнути. І завдяки п-ні Луцик, яка відтворила мелодії пісень і весільний церемоніал, обі вистави вийшли прегарно. Це й відмітила свого часу вся наша преса. Катря Гуцал

З листів до Редакції

ЗАКАРПАТСЬКІ ПРИЗВИЩА

Карпатський Дослідний Центр отримав восьме число Нашого Життя 1960 р. з проханням висловити свій погляд у справі статті „Жіночі прізвища“.

У згаданій статті автор під ініціалами В. Ч. вжив наступного твердження:

„На Закарпатті навіть заміняли українські прізвища угорськими (Ревай, Штефан, Вереш, тощо).“

Карпатський Дослідний Центр стверджує, що згадані прізвища є оригінальні, можна їх довести на століття взад, ніколи під час мадярського режиму не були заміновані.

Для інформації подаємо, що про якесь свавільне замінування українських чи інших прізвищ не можна говорити. Таке твердження не має жодної підстави. Ім'я можна було змінити чи прибрати інше ім'я на підставі окремого прохання до міністерства внутрішніх справ. За певну оплату міністерство дозволяло зміну прізвищ, подібно, як це можна зробити в Америці, зокрема коли вибирається громадянські папері.

Будемо вдячні за ласкаве вміщення цього з'ясування, щоб не ширилося баламутство.

За Карпатський Дослідний Центр:

Юліян Ревай, голова



ПОСМЕРТНА ЗГАДКА ДЖЕКсон, МИШ.

Ділимось сумною вісткою з членством СУА, що дня 24. березня ц. р., заснула вічним сном дружина, взірцева мати й відома громадська діячка Христина Пилипчук у Джексон, Миш.

Христина Пилипчук, членка і б. голова 38 Відділу в Ленсінгу, тишилась широкою популярністю і була загально шанована у своїй громаді. Справжня патріотка, не тільки на словах, але й на ділі, починала будувати Україну від себе і старалася всіма силами допомогти своїм дітям досягнути вищу освіту. Старший син її Юрій став лікарем і є тепер адміністратором Джексон Кавнти Санаторіум. Молодший син Мирослав працює книговодом у фірмі Сірс Робак.

Свідомі того, що Покійна цінила освіту понад усе, жертвуємо в пошані її імені 10 дол. на пресовий фонд Нашого Життя, 15 дол. на пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні, а 10 дол. на пресовий фонд Народної Волі.

Спи, дорога Союзяно! Голос Твого духа кличе нас постійно працювати для свого народу!

**І. Атаманець, С. Стратуляк,
Н. Білокура, В. Яремчук,
К. Яремчук.**

НАША АНКЕТА

Анкетні листки надіслали в останньому часі: 10 Відділ у Філадельфії (17 листків) і 22 Відділ у Шикагу (30 листків). Разом уже 9 Відділів їх виконало. Пригадуємо цей обов'язок і іншим Відділам СУА. Анкета „Що Вас цікавить?“ подасть нам погляд на зацікавлення нашого членства і стане підставою для дальших плянів праці.

ЖУРНАЛ ДЛЯ „БАБУСІ“

В нашій акції уфундування передплат для „бабусь“ в Європі маємо успіхи. Зголосили охоту уфундувати передплату — п-ні Марія Голуб із Каламазу і п-ні Євгенія Гнатківська з Гантеру, 54 Відділ СУА з Вилмінгтону і 11 Відділ СУА з Трентону (п-ні Ніна Самокішин). Разом із поперед-

НА ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ

Союз Українок Америки дістав запрошення на Конвенцію Гем. Федерації Жіночих Клубів, що відбудеться в днях 5.-9. червня 1961 у Маямі. Наша участь у цьому зібранні найбільшої жіночої організації Америки є конечна. Знов матимемо змогу зложити звіт про нашу працю та розказати про змагання нашого народу.

Вислання делегатки з-поміж членок Гол. Управи вимагає певних фондів, що не є включені в бюджет 1961 р. Тому закликаємо Відділи складати пожертви на ту ціль. Дотепер зложили пожертву — окрім 36 Відділу в Шикагу — ще 43 Відділ у Філадельфії, 47 Відділ у Рочестері і 65 Відділ у Нью Бронсвіку. Напевно й інші Відділи розуміють потребу репрезентації перед американським світом. Чекаємо дальших пожертв.

Екзекутива СУА

ПОДЯКА

Всім приятелям та знайомим, що в якійнебудь формі причинилися до улегшення нашого горя по втраті нашого найдорожчого й невіджалуваного брата д-ра Романа Кічоровського — замість широкій особистій подяки складаємо 10 дол. на фонд „Мати й Дитина“, 5 дол. на пресовий фонд Нашого Життя.

Марія й Олександр ТАТАРСЬКІ
з родиною

ГОСТІ В ЦЕНТРАЛІ

В кінці березня завітали до Централі СУА пані Рома й Іванна Прийми. Обі мисткині прибули у зв'язку з підготовою свого концерту у Філадельфії. З радістю зустріла їх п-ні голова О. Лотоцька й редакторка Нашого Життя Л. Бурачинська. П-на Рома, проголошена найкращим молодим талантом 1960 р., розказувала про перебіг своїх виступів в Лондоні, Парижі й Нью Йорку. Запитані про свої пляни пані намітили свої виступи у Філадельфії й Шикагу, а потім поїздки до Ріо де Жанейро.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Христини Пилипчук складають 10 дол., як нев'янучий вінок пожертви на пресовий фонд Нашого Життя —

Анна й Іван Наконечні з дочками Настею, Юлею, Софією і Донною

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу дорогої членки Христини Пилипчук у Джексоні, Миш. складають 5 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Марія й Михайло Мальовані

НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА

На пам'ятник Т. Шевченка зложили у своїй місцевості 54 Відділ у Вилмінтоні, Дел., суму 50 дол. і 70 Відділ у Пассейку суму 50 дол. Це вже четвертий і п'ятий Відділи, яких пожертви подаємо.

ЗАМІСТЬ ПОБАЖАНЬ

Замість святочних побажань друзям і знайомим складаю 5 дол. на пресовий фонд Нашого Життя.

Марія Величко

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу нашої дорогої незабутньої членки Христини Пилипчук, яка відійшла у вічність дня 23. березня ц. р., складають на пресовий фонд Нашого Життя — Леся Забродська 2 дол., Славко Забродський 2 дол., Т. Забродський 1 дол., а на фонд „Мати й Дитина“ А. Забродська 5 дол.

Спи, дорога Союзяно й нехай Господь Бог прийме Тебе до свого Царства!

А. Забродська

ВИРІВНЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!



Перед Конгресом Міжнар. Жіночого Союзу

Черговий Конгрес Міжнар. Жін. Союзу відбувається цього року в Дабліні, столиці Ірляндії. Вибір цієї країни може й здивував деякого, враховуючи теперішні тенденції міжнародних централей. Адже попередній Конгрес МЖСоюзу відбувся в 1958 р. в Атенах, а ще давніший у Коломбо, столиці Цейлону. Отже вся вага праці й увага МЖСоюзу тепер спрямована на жіноцтво Сходу. Чому ж оцей „скок“ у країну, що так далеко висунена на захід?

Ірляндія лежить на заході, це правда. Але ця країна має традицію довгої й нещадної боротьби за свободу, що врешті принесла їй визволення. Тому й не диво, що з усіх європейських країн вона найкраще годиться на місце зустрічі жінок Сходу й Заходу. Бо таким буде цей Конгрес. Він дасть не тільки підсумки роботи Міжнар. Жін. Союзу за минулі роки, але й з'ясує, як жіноцтво Сходу за цей час підтягнулось і дозріло.

Конгрес попередили конференції голов комісій і управи. У 1960 році відбулась така в Тегерані, а в 1961 р. у Парижі. Комісії МЖСоюзу (їх є п'ять — Міжнародного Порозуміння, Рівних Економічних Прав, Рівних Прав на Освіту, Однакової Моралі і Рівних Політичних і Громадських Прав) дали перегляд проробленої праці й біжучих своїх завдань. В кожній із згаданих п'яти ділянок Міжнар. Жін. Союз тісно пов'язаний із Об'єднаними Націями. Він сповняє функцію консультативну при Економічно-Суспільній Комісії, Комісії Статусу Жінки і ЮНЕСКО. На конференції в Парижі представник ООН спеціально підкреслив вагу їх співпраці. На

його думку — МЖСоюз, хоч має менше засобів ніж державні чинники, проте більше гнучкий, рухливий і підприємчивий. Через те він приносить Об'єднаним Націям та їх агенціям великі користі.

Українське жіноцтво нав'язало контакт із Міжнар. Жін. Союзом ще в часи нашої державності і стало там повноправним членом. На Конгресах у Женеві, Римі, Парижі, Берліні виступали численні українські делегації. З вибухом II світової війни ми втратили те членство, як і всі інші члени-організації, що знайшлися тепер поза залізною заслоною. Жіноцтво Сходу Європи зовсім не заступлене в Міжнар. Жін. Союзі.

На початку 50-тих років удалось нам відновити контакт із Міжнар. Жін. Союзом і на Конгрес його в Коломбо й Атенах запрошено нас, як заприятелювану організацію. Ми використали запрошення. Наші делегатки в Коломбо й Атенах нав'язали до поперед-

нього нашого членства і вміли знайти зрозуміння для наших справ. Водночас приглянулись до напрямних Міжнар. Жін. Союзу, що опираються на кличах Об'єднаних Націй. Деклярація Прав Людини, Конвенції ООН про права Жінки — це все підстава праці і змагань МЖСоюзу. Опершись на цьому наші делегатки пригадують про наші змагання за свободу.

І от трапляється знов нагода зустрічі з цим великим жіночим парламентом. Станути в обличчі великих зусиль вільного світу, допомогти йому в скріпленні свободлюбних заходів, проголосити заяву про змагання нашого народу — це наш обов'язок. Водночас манить також нагода порозумітись із завзятим жіноцтвом Ірляндії, що так недавно поклато свої жертові у боротьбі.

Тому користуємо з поновного запрошення Міжнар. Жін. Союзу і зголошуємо свою участь у Конгресі.

Другий Виховний Семінар

Виховна Комісія СФУЖО у Філадельфії взяла за тему Другого Виховного Семінара вік дозрівання. У цьому зміслі підбрала доповіді і провела дискусію. Виховний Семінар підготувала Окр. Рада Союзу Українок Америки.

Перша лекція відбулась дня 5. березня 1961 з доповіддю п-ні Марії Стратієнко на тему „Авторитет батьків“. Доповідниця поклато натиск на знання психології дитини, без якої батьки тепер не можуть обійтись. Особливо важно знати його в віці дозрівання, коли підліток є незрівноважений. Важливими чинниками є тут родинна атмосфера та тісний зв'язок між батьками й дітьми. Доповідниця торкнулась

також питання похвали і кари, що допомагають скріпити авторитет батьків.

Вечір провадила п-ні Вероніка Цегельська, вих. референтка Окр. Ради СУА.

Друга лекція, дня 19. березня 1961 мала за тему „Статеве дозрівання молоді“, а доповідачем був д-р Іван Голівінський, фахівець психології. Він з'ясував дозрівання в фізіологічному, психологічному й суспільному аспекті, вказуючи на те, який складний процес відбувається тоді в молодій одиниці. При переміні життєвих вартостей старші тратять у неї авторитет, але все ж вона старається наслідува-

Із життя наших централей

Конвенція ЛУКЖ

У днях 10.—12. лютого відбулась Конвенція ЛУКЖ Торонт. Епархії. Відкрила її голова п-ні Катерина Кравс, а провадила п-ні Марія Мудрик.

Конвенція почалася словом Владики Кипр Исидора, що поблагословив її працю. Віддано пошану покійній голові СФУЖО Олені Кисілевській у п'яти роковини її смерті. Вибрано президиум, комісії та секції, що їх провадили дотеперішні референти.

Після звітів Управи й Відділів делегатки вислухали доповідь о. С. Шевчука на тему „Об'єднання сучасного світу в Христі та роля в цьому католицького жіноцтва“, де розглянено всі можливості жіночої праці. Напрямами цієї доповіді відзеркалились у резолюціях Конвенції.

На бенкеті дня 11. лютого проголошено йменування п-ні Катерини Кравс почесною головою Епархіяльної Управи ЛУКЖ. Тут промовляла також представниця СФУЖО п-ні Стефанія Пушкар, вітаючи заслужену громадську діячку та висловлюючи признання для праці ЛУКЖ.

До нової Епархіяльної Управи увійшли: п-ні Катерина Гарасевич, голова, пп. Єлисавета Даниляк, Анна Полос (Гемилтон) і Анна Федорик (Монтреал) містоголови, пп. Іванна Бригідер і Марія Мудрик секретарки, п-ні Тетяна Дачишин, касієрка. Членами Комітетів стали: пп. Олександра Миндюк і Марія Марущак — культ. освітнього, пп. Ольга Чорній, Ліниця, Марія Копистянська — сусп. опіки, пп. Анна Чайка, Марія Зварич — зв'язків. До Контр. Комісії увійшли пп. Яросла-

ти дорослих, не завжди в щасливий спосіб.

Вечір провадила п-ні Марія Стратієнко, голова Вих. Комісії СФУЖО.

Обидві доповіді викликали живу дискусію. Між прививними було багато матерей доростаючої молоді, що їх проблеми того віку цікавлять і хвилюють. Вперше відбувся тут справжній обмін досвідом — між доповідачами й матер'ями. Кинено навіть думку, чи не влаштовувати б нарад матерей, що були б кермовані педагогом чи психологом. На них могли б матері дітей певного віку висувати свої труднощі, обмінюватись досвідом і вислухати фахової поради.

ва Шеремета, Мирослава Дублянця, Анна Сороколіт, Анна Стальник. До Ред. Колегії увійшли: пп. Іванна Петрів, Ярослава Винницька, Катерина Гарасевич, Олександра Копач, Леоніда Вертипорох, Євгенія Янківська, Іванна Бригідер та Текля Іваськів.

ОУЖ Німеччини

Як відомо Гол. Управа ОУЖ провела курси української мови для німкин, одружених із українцями. Недавно тому доповнено цей курс викладами з українознавства. Доповіди подаються в німецькій мові, щоб із них могли користати ті, що ще не володіють українською мовою.

Перша доповідь цього курсу відбулась 14. листопада 1960. Прочитав її Богдан Кордюк на тему „Україна, як географічне ціле“.

Показ нар. ноші в Буенос Айресі

У рямцях Українського Фестивалю, що його зорганізувало Т-во „Відродження“ в Аргентині, відбувся показ ноші. Виступило около 30 учасниць. Із стилевих народніх строїв відзначились — заліщицький (п. Є. Помажанський), полтавський (п-ні Юркова), селянський галицький (п-ні Ладикова). Відзначено також примінення вишивки до сучасних суконь (пп. Г. Манзій та Ольшанецька) і блюзок (пп. М. Палашевська та Помажанська).

ОУЖ Англії

Дня 24. вересня 1960 відбулись тут вперше Вишивані Вечерниці. В гарно прибраній залі зійшло численно наше громадянство, щоб приглянутись цьому почині. А наші пані з дбайливістю й умінням старались показати свої спроби, як поєднати українську вишивку з модерним кроєм суконь.

Треба признати, що це вповні вдалося. Не було видно перевантаження вишивкою, як це часто буває, а також штучного її примінення. Сукні були легкі, а вишивка їх зручно оживляла.

Жюрі завдало собі багато труду, щоб відзначити моделі, як слід. В оцінці брало під увагу не лиш сукню і примінення вишивки, але також якість і походження взору. Слід підкреслити, що сукні всіх учасниць мали гарні стилеві взірці. По своєму призначенню це були сукні вихідні, візитові чи на

малу товариську забаву. Більшість із них мала ясне тло.

Жюрі, яке складалось із пп. Єнкало, Андрушенко, Степової, д-р Калюжної та п. В. Луціва, відзначило чотирьох учасниць. Перша нагорода припала п-ні А. Опаренко (суконка з сірої вовни, прикрашена широким узором), друга нагорода — п-ні М. Добрянській (легка біла суконка, прикрашена квітчастим узором), третя нагорода п-ні мгр. Поврозник (чорна сукня, прикрашена густим туцільським узором), четверта п-ні Ніні Марченко (сукня з білого вовняного мусліну, прикрашена ніжним, настилуванним взором із Полтавщини).

Між іншими учасницями Вечерниці треба відмітити сукні п-ні Л. Довбуш (біла полотняна суконка, скромно вишита на комірці й поясі), п-ні Юркевич (чорний станок із білими, вишиваними рукавами) і п-ні Іванович (блідо-жовта сукня з легко покиданими буковинськими мотивами).

Щоб винагородити всіх учасниць рішено подарувати тим, що не дістали нагороди, книжку Ukrainian Arts.

ВПЛАТИ І ПОЖЕРТВИ

Недавно тому наспіла вкладка Організації Українок Канади за 1961 р. у сумі 100 дол. Щире Спасибі!

Як пожертви на кошти поїздки делегатки СФУЖО до Ірландії прислали — Союз Українок Америки 100 дол., Ліга Укр. Кат. Жінок Канади 50 дол., Організація Українок Канади 25 дол. За ці датки складаємо щирю подяку.

НА ФОНД П'ЯТСОТ

Злучені організації м. Шикаґа прислали дохід із Свята Жінки-Героїні у сумі 125.00 дол.

Об'єднання Жінок Ліги Визволення України, Відділ у Веланді, надіслали суму 15.50 дол. як дохід із Свята Жінки-Героїні.

За ці пожертви на Фонд П'ятсот складаємо щирю подяку.

ОСОБИСТЕ

Члена Управи СФУЖО п-ні Олександрю Бойко-Сулиму у Мюнхені вітаємо з придбанням наукового ступеня доцента Укр. Вільного Університету у Мюнхені.

Управа СФУЖО

ДО ЛІТ. КОНКУРСУ СФУЖО

На наш заклик наспіли вже численні оповідання для юнацтва. Із днем 31. травня 1961 кінчиться реченець Літ. Конкурсу, що його уфундувала Маруся Бек.

Жюрі вже почало прочитувати надіслані твори. По нараді Жюрі, яка відбудеться в червні, вислід Конкурсу буде проголошений у пресі.
Комітет Літ. Нагороди

Товариські зустрічі СФУЖО

Фін. Комісія СФУЖО з осідком у Торонті впровадила акцію товариських зустрічей членок-прихильниць СФУЖО. У свобідній гутірці при чайку обговорюють біжучі справи, а не раз і якусь спеціальну тему. Ці зустрічі оправдують себе як із морального, так і з матеріального боку. Влаштовані в приватних домах, вони окутані теплою привітною атмосферою, що їм вміє створити кожна господиня, і тому притягають людей. При помочі збірки, що їм проводять, виходить із зустрічі також і пожертва на цілі СФУЖО.

Починаючи збірку фондів на поїздку делегатки на конгрес в Ірландії, Фін. Комісія провела вже чотири товариські зустрічі. На них демонструвалися українські шви із вишивок, окрім того відбувся показ зимного буфету з поданням приписів.

Першу товариську зустріч у цьому сезоні влаштувала була п-ні Люба Луцька, а прийвними були пп. Ярослава Винницька, Галя Черниш, Оксана Бризгун-Соколик, Ніна Мудрик-Мриц, Дуда Мудрик-Демків, Катерина Бучко, Дарія Руденська, Люба Пендзей,

Люба Осмак. Зложили 9.50 дол.

Другу зустріч провела п-ні Дарія Онишук, а прийвними були пп. Дарія Березовська, Степанія Туркевич, Ярослава Сабат, Ліліян Кучерепа, Іванна Ящик, Марія Коропецька, Марія Юрійчук, Степанія Буцик (7 зложило по 1 дол. п-ні Юрійчук 2 дол. разом 9 дол.)

Третя зустріч відбулась у п-ні Іванни Левицької. Прийвними були пп. Ніна Кава, Марія Савицька, Іванна Мулькевич, Юлія Єсайлов, Софія Яців, Зеновія Гарден, Марія Процик, Катерина Безнавчук (зложили по 1 дол. і господиня п-ні Левицька 2 дол. разом 10 дол.).

Четверту зустріч влаштувала п-ні Люба Пендзей. Прийвними були пп. Люба Базюк, Анна Палієнко, Ляриса Павленко, Марія Мазяр, Ірина Павлів, Ірина Вжесневська, Дарія Голик, Дарія Еліїв, Христина Болюбаш, Лідія Ключас (зложили по 1 дол., разом 10 дол.).

Заповіджені вже товариські зустрічі в пп. Лідії Носнк, Віри Кос, Валентини Щурковської і Дуди Мудрик-Демків.

Для Енциклопедії Українознавства

Продовжуємо список громадських діячок, журналісток, кооператорок і вчених на букву Д.

Ділушенко-Щоголева Н. Т., ботанік, опрацювала прісноводні водорості в Харківському університеті.

Дмитерко Ганна, замужем Ратич, нар. 1893, член тайного Пласту, член організації Укр. Січові Стрільці, у 1914 зголосилась до УСС, у 1914-15 брала участь у бою під Лисовичами й над Стрию, у 1918 закінчила службу зі ступенем десятника. Тепер живе в ЗДА. Співосновниця й довголітня

голова 65 Відділу СУА в Нью Бронсвіку.

Дмитрієва Ганна, громадська діячка в 1900-тих роках на Полтавщині, активний член „Просвіти“, співробітниця та співредакторка журналу „Рідний Край“ в рр. 1905-06.

Доброгаєва Олена, 1864-1888, громадська діячка народницького напрямку, у 1884 р. оснувала перший гурток студенток на Вищих Жіночих Курсах у Києві, провадила в 1886 р. літ. науковий місячник, що виходив як додаток до „Батьківщини“ у Львові, вдержувала зв'язки з Драгомановим,

Франком, Романчуком, а також із гуртками молоді в Петербурзі і Львові, працювала під керівництвом В. Антоновича над дослідними історіями України, зокрема Гайдамаччини.

Добрянська Ірина, вчителька й етнограф, співробітниця українського музею „Лемківщина“ в Сяноці, авторка численних статей про життя лемків, тепер у Львові.

Добрянська Ксеня, родом Лисинецька, вчителька і гром. діячка, член Управи „Жіночої Громади“ на Буковині, представниця жіноцтва в Національній Раді Буковини в 1918 р., член Управи Союзу Українок у Кракові, голова Відділу СУА в Амстердамі, ЗДА.

Долинська Л. А., металург, провела дослідження металу у Науково-Дослідному Інституті в Дніпропетровську.

Домбчевська Ірина, родом Рибчак, нар. 1886 у Бучачі, громадська діячка, дружина Р. Домбчевського, член управи Жін. Громади у Львові в рр. 1911-13, управителька захисту УСС у рр. 1915-17 у Львові, основниця Кружка Союзу Українок у Миколаєві, голова Філії СУ у Стрию в рр. 1929-35, кооп. організаторка жіноцтва Стрийщини, організаторка курсів домашнього господарства Союзу Українок, організаторка „Сільського Господаря“ і Центросоюзу, тепер у ЗДА, де працює в допомогівій акції Марійської Дружини в Нью Йорку.

Донцова Марія, родом Бачинська, нар. 1892, гром. діячка і журналістка, член управи Союзу Українок у Львові, голова СУ у 1926 р., співробітниця Літ. Наук. Вісника і „Вісника“, член управи ОУЖ у Мюнхені, редактор журналу ОУЖ „Громадянка“ в рр. 1949-50, дописи в журналах і газетах. Проживала від 1949 р. в Америці, потім в Австралії, тепер у Відні.

ОСОБИСТЕ

П-ню Стефанію Бубнюк, голову Секції Журналісток СФУЖО і редакторку „Жін. Світу“ вітаємо щиро в день її ювілею й бажаємо дальшого успіху в праці.

Управа СФУЖО

- Ukrainian Woman -

O U R E N G L I S H C O L U M N

Motherhood, A Cosmic Trust

An Ukrainian proverb says: "The mother is not she who gave birth, but she who rears the child." This proverb is the wisdom of an ancient people, that through ages of wanderings, when much knowledge was lost, preserved because of the ever re-curent beauty and wonder of a new born child, and the years following of the intimate and delicate relationship between mother and child.

Mother's Day reminds us of it. On the second Sunday in May each mother is honored by gifts and awe. The whole free world greets her—the woman through whom is created new life, new joy.

The World Movement of Mothers in 1959 sent out a questionnaire asking its readers to state the most striking quality of a mother. From ten items listed Ukrainian women chose her rearing quality. "The mother is she who educates" was the answer most of our member organizations gave. How their reply corresponds with the old proverb!

This fact speaks for itself. No mother in the world may have so hard a rearing task as in Ukraine, where a mother has no right to influence her child, or educate it, after her own pattern. The Communist party decides both the direction, and the means.

In the free world is freedom of choice in educational methods. But the Ukrainian mother's work is endangered by different circumstances. First the flight from the native land; then the re-settlement; the creating of a new home; adapting to the new life brought hardships requiring much toil. All this diminished her educational strength, and

rendered her efforts in this task heroic.

Ever resourceful, the Ukrainian mother sought to augment her individual strength through organizations. The Mother's Seminars, the Day Centers, the Summer Camps are means to help each other in the educational work. And, she strives to keep her influence over her own child, realizing, in the core of her being, that the training and education of her child is the cosmic trust reposed in her, in accordance with the immutable laws of rhythm that govern all life.

A mother's intuition senses the full import of the will innate in her new-born child. That it can make of him anything he chooses, within the limit of his unit energy, for everything is already either active or potential in the unit of force, which is man (her child) at birth.

The difference between a painter and inventor, is not one of qualities in the entity itself; for each unit (each child) contains everything **except quantity**, and thus has the possibilities of development along any line chosen by its will. Concentration is the secret of his power to develop. Gently, and with infinite patience, when she has found the talent her child possesses, she teaches him to train his will to develop.

It is this cosmic order that the Communist seeks to usurp and use to promote his ends. In his present mood, he is incapable of realizing his sacrilege.

With all this to face, the Ukrainian woman may fail in her task. There is no pattern she can follow. Even American parents have difficulties, so rapidly are the times, the customs, and

the trends changing.

Her strongest endeavor is to preserve the Ukrainian language in the family. Beside the practical gain in the further life of the child, it is a link between parents and children, a basis for the mother's authority and influence. These thoughts emerge on this occasion of celebrating Mother's Day in Ukrainian communities in the free world.

Jean Wolcott Piper

LETTERS TO THE EDITOR
The National Council of Women
of Southern Rhodesia

13. 4. 61.

The Ukrainian Women's League
Philadelphia 23, Pa.

U. S. A.

Dear President,

I would like to thank you for sending us your regular feature "Ukrainian Woman" in English. This and other publications are keenly read by our members and I am writing to say "thank you" for having us on your mailing list.

As a delegate to the Istanbul Assembly I was delighted to meet your very worthy delegate Mrs. Volker and I would be pleased if you would pass out to her my love and best wishes. We had some very interesting discussions and I was delighted to know her. The same applies to one of the Canadian delegates Mrs. Hnatyshyn, she and I were at the same hotel and her room was next to mine. She too was a joy to know and I hope I shall not lose touch with either of these lovely women.

Thanking you again for sending us such interesting literature, and with all good wishes to Ukrainian women everywhere,

Yours sincerely,

Mrs. W. Owen John M.B.E.
National Pres. N.C.W.S.R.

Ceremonial Wedding Table of Western Ukraine

HUTZULS are the mountain dwellers in the Carpathian mountain range of Western Ukraine. Geographically they have preserved, perhaps in the purest form, many ancient customs, rituals, and traditions in connection with religious and national holidays, also family life such as births, weddings, and funerals. A fragment of the Hutzulian culture is presented in the traditional wedding table.

WEDDING TREE — The center of interest is the decorated tree bedecked with periwinkle, flowers, and paper streamers. The custom is a carry over from pagan times when the tree was worshipped and regarded as a sacred-hallowed tree. Brother of the bride cuts the tree the morning preceding the day of the wedding and the bride's attendants and lady friends decorate it the same afternoon. The decorating takes place in the bride's home with proper songs and ceremonies.

VINKOPLETENY — Following the tree decorating, another ceremony takes place, Vinkopleteny, the braiding of the bridal wreath out of periwinkle. This is a special event and is also intertwined with songs and merrymaking. When the wreath is completed only then the menfolk are invited in. The custom dictates that the bride's brothers take the wreath and ride horseback to the home of the groom-to-be and bring the wedding gift for the bride. In olden times the gift exchange was a kolach made out of hard pressed cheese which was later tied to the hand of the bride and the groom. In recent times the groom gifts the bride by ceremoniously placing a ring, a challis shawl, and other gifts on top of the wreath which her emissaries brought and deliver to the bride.

PRAPEER — Banner — The groom's entourage on the way to church is headed by a bearer

of "prapeer" a decorative banner. It is a stick decorated with money plant blossoms, and a cherry, colored shawl fringed with varied color wool yarn which is placed inside a bread and kolach. A bottle of whiskey decorated with periwinkle and flowers is also carried. After the church ceremony the bride and groom return and enter the home separately. The groom is greeted at the door by the bride's parents, and proceeds to the table placing the prapeer-banner on it. Traditionally he must now barter for his bride, and usually her brother is on hand to collect. Only after this ceremony does the wedding feast get underway.

POVNITZIA — Fulfillment — Feasting and merrymaking over, the bride invites everyone to

"Povnitzia," a toast of fulfillment. (This might parallel the modern wedding cake ceremony). First the parents of the bride, family and all guests step up to the table to share in the "Povnitzia." The best man or the bride's brother serves each a glass of whiskey — everyone toasts the bride and leaves her a gift of money. Thus the Hutzul bride does not receive her wedding gifts in pretty wrapped parcels. This concludes the first day of the wedding.

SECOND day of the wedding — The bride is brought to the groom's house with the dowry. The groom's friends and relatives gather and feasting continues. The unveiling of the bride ceremony follows, where the wreath is replaced by a shawl denoting that she is now a married woman. Much singing, dancing and merrymaking takes place. The wedding tree which was brought from the bride's



The International Institute in Detroit, Mich., organized an exhibit under the slogan "Customs and Traditions." The UNWLA Regional Council in Detroit arranged a ceremonial wedding table of Hutsuls, the Ukrainian mountain dwellers.

Chapter Activities

DETROIT, MICH.

Lesya Ukrainka Program

Chapter 37 presented its annual Lesya Ukrainka program on February 24, at the Federation of Women's Clubs of Detroit. Since becoming a member of the Federation three years ago, this is the third event that the Chapter has participated in at the Club House. In 1959 the participation was in a form of Christmas table setting traditional Ukrainian style; last year the Chapter had arranged a Christmas scene in miniature titled Ukrainian Carolers; and this year Chapter's own program. Each year the Lesya Ukrainka program has been presented in a different way, and each year's endeavor brings deeper understanding and appreciation of the literary works of the great poetess.

Reciter, Mrs. Branka Krywuckiy artfully presented a poem, titled "Grandfather's Tale." This is one of the works of Lesya Ukrainka, depicting the life and character of a poet in his native village surroundings. Mrs. Krywuckiy is a true artist in this type of presentation, and her interpretation and staging of Lesya Ukrainka's plays has been widely acclaimed.

In the biographical sketches of the poetess, Olga Shuster interpreted her works in four different phases — Lesya Ukrainkas as a Ukrainian, as an individual, as a cosmopolitan, and as a

home is taken out by the musicians and hung on the highest tree in the yard, usually a pear tree. This is a way to announce that a wedding had taken place and it remains hanging until destroyed by the elements. These are but a few of the customs, ceremonies and traditions connected with the Hutzul wedding, some of which are still in vogue, and modern adaptations may be seen in the Ukrainian community of our own Detroit.

lyric poetess. She cited parts of poems characterizing these phases and Lesya Ukrainka became more of a reality and an inspiration for our daily living.

The musical treats were supplied by our well known and beloved soloist Donia Demray, and a young and up coming talent, Lorraine Strokon, pianist. Proceeds from the tea following the program were designated for the journal, "Our Life."

INTERNATIONAL WOMEN'S ALLIANCE

The IWA Congress will be held on August 21st in Dublin, Ireland. "Towards Equality" will be the theme, with sub-titles covering Civil and Political Rights, Economic Rights, Educational Rights, Equal Moral Standard and International Understanding. The President of Ireland, Eamon de Valera has granted his patronage.

The Congress will consist of plenary sessions, and Committee meetings. Further there will be a Round Table discussion with a panel of experts, and a question period. Delegates will give a short report on activities in their countries.

The World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO) was invited, as a fraternal organization, to attend the Congress. Ukrainian women expect to send a delegate in order to get acquainted with the actual work of IWA. Having attended the previous Congresses, in Colombo 1955, and Athens 1958, we look forward to meet again with the outstanding women of the International Women's Alliance.

Spring again and once more hopes
In the sad hearth germinate
Once more I am lulled by dreams,
Visions of a happier fate.

Lesya Ukrainka

Wisdom is sometimes nearer
when we stoop than when we
soar.

UKRAINIAN PAINTER IN GENEVA

Our interview in the Ukrainian section deals with the young Ukrainian painter Zoya Lisovska, now living with her husband and child in Geneva, where she divides her life between her family and her artist's work.

Although young, her life is filled with studies and artistic work. As the child of talented parents (her father was a painter and her mother a musician) she started her studies very young. She began in Vienna, and later continued in London, where she graduated from the four-year Art School, with distinction. Having received a scholarship, she continued her studies in Rome, Italy. In 1955 she held her first exhibition in Rome, and the second one in 1957 in Munich.

Recently Zoya Lisovska was invited to do artistic work in Rio de Janeiro, Brazil.

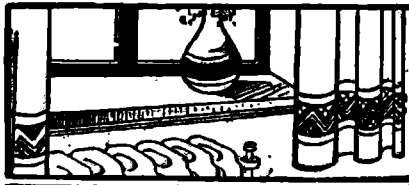
AN ADDRESS ON TARAS SHEVCHENKO

March 1961 was filled with concerts in memory of the great Ukrainian poet. Recently the Drexel Institute in Philadelphia arranged a lecture for its students on this theme. Mrs. Nathaly Pazuniak, Ph.D., a member of our Editorial Board lectured. She spoke about the human and literary value of the poet's works, and stressed the fight for freedom in his life.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ, 1961.



У НАШІЙ ХАТІ

Д-р Н. Л. Кузьма

Менопауза

Причини.

Менопауза це перерив і цілковитий зник менструації у жінки між 45-50 роком життя. Це стається наслідком пониження функції яєчників, які продукують жіночі гормони прогестерон і естроген. Зменшення естрогену впливає на інші гормонні залози, побуджує їх до більшої, а при тім і нерівномірної активності і спричинює хвилевий хаос. Цей брак рівноваги в організмі, який часом триває 4 і 5 літ, проявляється на зовні різними симптомами, які є характеристичні менопаузі.

Об'яви і комплікації.

Нормально у несконплікованих випадках менструація поступово меншає у скількості і частоті й незаметно приходить цілковитий перерив. Буває однак, що у своїх початках менопауза може проявлятися сильним кривавленням. Воно звичайно є переходове, однак лікарська порада є конечна, тому що в тім віці у жінки кривавлення може бути також ознакою рака матки.

Найбільш знані і найменш серйозні, хоч часом досить прикрі об'яви менопаузи є епізоди гарячості. Гарячість, яка починається на обличчі, розходить по шиї, а деколи й цілим тілі, триває лиш кілька хвилин, буває однак часто вдень і вночі. Пальпітації серця, болі і завороти голови, умління, а деколи кривавлення носа чи слизної оболони устної ями можуть бути проявом підвищеного тиску крові, який у менопаузі повинен бути переходовий, якщо не спричинений захворюванням серця чи нирок. Деякі жінки нарікають на ослаблення і терпіння рук і ніг, а навіть розвивається запалення суглобів пальців, які стають болючі, грубнуть і деформуються.

Шкірна недуга буває також одним із проявів менопаузи. У формі екземи може вхопити ціле тіло або лиш пальці рук і ніг, нігті при тім стають крихкі і підпадають легко інфекції. Захворіння шлунка і кишок у часі менопаузи, хоч і не серйозні, можуть перейти у хронічну недугу, якщо не є ліковані в початках.

Наслідком зміни у функції щитової і надниркових залоз жінки перебувають на вазі, деякі набирають мужеського вигляду, а навіть і їх вдача змінюється разом із грубненням голосу, грубненням черт і появою волосся на обличчі.

Нервова система також реагує на зміни в організмі. У легкій формі жінка стає дуже вразлива, подразнюється дрібничками, смутком чи радість стають більш інтенсивні, часто вона відчуває надзвичайний приплив енергії і бажання активності. Інволюційна психоза чи психоза (умова недуга) менопаузи представляє вже більш серйозну комплікацію і в таких випадках лікарська і шпитальна опіка є конечна. Є дві головні форми психози, а саме меланхолія і параноя. Меланхолія проявляється пригнобленням, безсонністю, браком апетиту і втраченою ваги. Пацієнт часто обвинувачує себе в поповненні непростимого гріху і все виглядає безнадійно і безвихідно, так що нераз у таких моментах пацієнт кінчає самогубством. У параної (що означає хаос думок) у пацієнта справді хід думок незорганізований, нереальний; в неї постають ідеї, що її всі переслідують, хочуть кривдити і шкодити матеріально чи фізично. Моменти депресії приходять також, однак самогубства не трапляються так часто, як при меланхолії.

Всі об'яви і комплікації мено-

паузи з винятком психози лікуються успішно гормонами. Важними помічними чинниками у цій фазі життя жінки є також гігієнічні умовини, дієта, уникання фізичного виснаження і свобода від турбот.

Як водиться?

Вже довший час застановляє мене дивне явище. При зустрічі мало знайомі панове не вважають за відповідне скинути капелюха, а вітаються тільки недбалим кивком голови. Дочка мені каже, що цьому не слід придавати значення, бо тепер товариські форми упростилися. На її думку мало знайомі люди взагалі не повинні вітатись. А мені здається, що певні основні форми залишаються все однакові. Може воно й краще було б не вітатися взагалі, ніж таким недбалим уклоном.

Неоніля К.

Ваша правда, що основні форми залишилися ті самі, а до них саме належить і вітання капелюхом на вулиці чи в такому приміщенні, де мужчини входять у капелюсі (у банку, на двірці, у вестібюлі готелю). Мужчина, що не скидає капелюха при вітанні, зраджує брак доброго виховання. Часом трапляються ситуації, що виправдують це, напр. коли він сидить при керівниці авта або несе якийсь тягар. Ваша дочка не розуміє правильно, бо якже потягнути границю між добрими й менше добрими знайомими? Зрештою на те й існують певні форми знайомлення, що в'яжуть людей в тісний або свобідніший гурт.

Тітка Христина

Подаруйте „ДУХ ПОЛУМ'Я“ Лесі Українки до найближчої американської бібліотеки. Ця книжка освідомить світ про нашу культуру.

Користаймо з досвіду

Зеновія Терлецька

У Мамин День

Заздалегідь кожна сім'я готується до цього свята. Щоб виказати матері любов і пошану й її обдарувати.

В тій цілі ладимо родинний обід. Тоді зберуться за столом усі, місцеві й приїзжі члени родини. Мати не бере участі в приготуваннях, бо ж це її свято. Дочки з невістками та й інші члени родини в тому допомагають.

Подаю стравоспис на День Матері. Немає в ньому трудних, важких страв, що втомлювали б. А є вже багато нового, свіжого, як воно смакує в травні.

Стравоспис на День Матері:

Телятина в галяреті на закуску
Юшка з подрібок
Смажені курята з картоплею
Салатки з городини
Коржик із яблуками
Морозиво, кава, чай.

Телята в галяреті

Потрібно:

3 ф телятини
3 яйця
товщу до смаження
1 цибуля
3 сухі булочки
соли й перцю
трохи борошна (муки)

До галярети:

1 свиняча ніжка
2 ф телячих костей
закришка (2 цибулі, 2 моркви, 1 петрушка, кусник салери)
коріння (кілька зерен чорного перцю, лавровий листок)
1 пачечка желатинки

М'ясо змолоти два рази. Цибулю дрібно покрити і всмажити на ясний кольор. Булочки намочити в зимній воді, добре витиснути і зняти верхню шкірку. Додати яйця, соли, цибулю, перцю і разом із м'ясом вимісити. Розділити на дві частини. Витачати в борошні на стільниці і уформувати немов рибу, але плоску, заврубшки, як січеники. Виложити на гарячий

товщ і всмажити на оба боки. Поставити, нехай прохолоне.

Рівночасно поставити варити ніжку, кості з городиною і корінням. Води дати стільки, щоб покрила м'ясний вклад і пильнувати, щоб усе було стільки. Посолити й поперчити до смаку. Варити, аж м'ясо зм'якне. Потім процідити, зібрати товщ, додати желатинку, розпущену в воді і поставити, щоб ще раз закипіло. Легко теплим залляти печеню на двох полумисках, прибравши її морквою й зеленою петрушкою.

Юшка з подрібок

Потрібно:

подрібки з 6 курят (шийки, жолудки, печінки)
закришка (морква, петрушка, цибуля, кусень салери)
6 ложок рижу (вщерт)
1 горнятко сметани
1 ложечка борошна

Приставити з водою (на 6 осіб треба 6 горнят води). Під час варення доливати, щоб була первісна кількість рідини. Коли зварене, процідити і дати 6 ложок пареного рижу. Нехай повариться з рижом, аж риж зм'якне (вважати, щоб не розклеївся). Подрібки і печінки покроїти в пасочки і вкинути до юшки. Сметану добре розколотити з борошном і заправити цим юшку.

Смажені курята

Потрібно:

3 курята (у травні можна вже дістати двомісячні курята, з безрезня)
товщ до смаження
3 яєць
сухарики (терта булка)
борошно (мука)

Курятка посолити і поділити на 4 частини. Витерти до суха, обсіпати борошном, замочити в яйці й обкачати в сухариках. Смажити можна в двоякий спосіб:

1. На гарячому товщі смажити так, як котлети, обертаючи на всі

сторони. Коли вже румяне, зложити до ринки, прикрити покришкою і дати до гарячої печі на 10 хвилин, щоб дійшли.

2. Розпустити в ринці більшу кількість товщу й коли закипить, вкидати курятка ситком. Коли вже є румяні і м'які (спробувати вилюскою), тоді вибрати ситком, щоб товщ скапав. Подавати.

До того подаємо картоплю. Молоду подаємо варену з петрушкою і кропом та присмажену, а стару в формі „пюре“.

Зелена салатка з майонезом

Потрібно:

1 головка зеленої салати
2 твердо зварені яйця

Гарно помити салату й висушити від води. Покроїти в довгі пасочки. Гарно уложити в полумиску і полляти майонезом. Прибрати твердо звареними яйцями.

Коржик із яблуками і вишнями

Потрібно:

3 горнятка борошна (муки)
1 табличка масла (8 унцій)
4 жовтка
1 ложка цукру-мучки
трошки соли
1 горнятко сметани
1¼ унцій дріжджів
4 яблука сер. величини (винні)
2 ложки вишень з конфітури без соку

Борошно (муку) розтерти з маслом. Жовтка розтерти з цукром, до того додати сметану, трошки соли і дріжджі. Гарно розробити, щоб дріжджі розпустились і замісити з мукою на тісто. Повинно бути вільне, як на вареники. Замісити і поставити на 2 години. Коли підросте, розтачати і виложити дно бляхи, як підклад. Обібрати й посікти тоненько яблука та виложити на тісто. На яблука в рівних відступах покидати вишеньки. З залишків тіста поробити валочки і виложити краї, а в середині заснувати кратку. Вироблений коржик повинен постояти, щоби підріс (около одну годину). Поставити на 300 ст. до печі на пів до 3/4 години. Коли спечений, можна кратку покрити склицею, а потім покроїти. Коли не вживаємо склиці, тоді покроїти й посипати цукром-мучкою.

Український народний стрій

Гуцульський одяг

В ч. 3 Н. Ж. подали ми опис гуцульської сорочки, як першої й основної частини їх строю. Тепер розглянемо їх поясну одягу, себто „запаски“.

II.

Запаски

Гуцульські запаски складаються з двох (22" до 23") частин, передньої й задньої, при чому задня є дещо довша від передньої. Запаски з вовняного матеріялу, тканого в поперечні смужки, перетикані іноді золотими, або срібними нитками („дріттю“). Гло цієї вибагливої тканини в різних околицях Гуцульщини різне. Однак можна вирізнити три засадничі кольорити запасок: чорні, червоні або вишневі та жовті або помаранчеві. Від кольориту запасок залежатиме також добір вишивок і прикрас киптаря (кожушка), коли хочемо задержати стиль даної околиці Гуцульщини. Візьмімо для прикладу околицю Космача. Там гуцулки любуються в жовтаво-помаранчевих запасках. Отже вставки сорочки будуть теж вишиті гаряче-жовтими й червоними кольорами, звичайно дрібним хрестиковим узором, хоча й тут трапляється низинна вишивка. Знов до вишневих запасок у долині Прута добирають тяжку, низинну вишивку чорно-червоної або вишневої краски.

Сучасний стиль у хатньому устаткування взурується на народніх тканинах. Тому в продукції меблевих тканин маємо багато таких, що нагадують виріб гуцульських запасок, червоних чи помаранчевих. Із них можемо легко виконати те, що потрібне, придбавши відповідну „косичку“ для їх викінчення. Дістати все можна у крамниці „Базар“ у Філадельфії.

Крій запасок. Коли матеріял є подвійної ширини (44—48") і смуги на ньому йдуть горизонтально, тоді вистачить одна довжина (пересічно около 30") на одну пару запасок. Матеріял складаємо удвоє і вирізуємо з нього дві частини, широкі на 22", вважаючи, щоб смуги на ньому йшли **поперечно**. Довжина запасок (залежно від висоти особи) сягає від пояса до придолу сорочки, а задня запаска на пів інча довша від передньої. Та треба пам'ятати, щоб з-під запаски

все ж край сорочки на один-два пальці був видний.

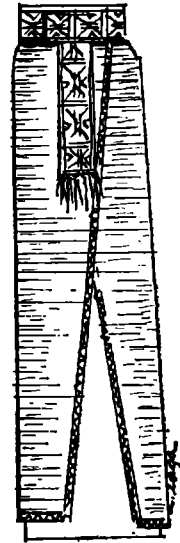
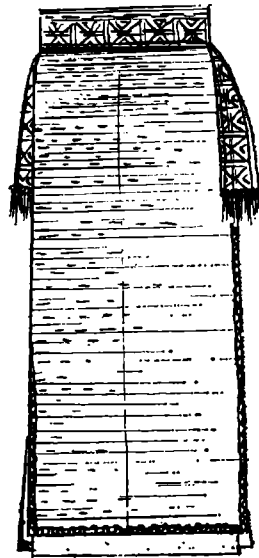
Шиття запасок. Викроєні два платки матеріялу (2 запаски), широкі на 22", а довгі на 28—30", обшиваємо вздовж трьох сторін „косицею“, себто волічкою, сплетеною в кіску, якою прикриваємо рубці. Косиця буває однієї краски, дещо відмінна від тла запасок, а саме помаранчева при жовтій запасці, вишнева при червоній ітд. Нераз косиця сплетена з волічки двох красок і тоді одна є точно в тоні запаски, а

по обох боках так, щоб збоку звисали на бедра (гл. рисунок).

Слід оминати:

Подаємо також помилки, що їх допускаються часто в наподібленні гуцульських запасок:

1. Не слід уживати легкого матеріялу, а тільки міцний, ніби-вовняний.
2. Не слід вживати матеріялу у по-вздовжні смужки.
3. Запаска не сміє бути довшою від сорочки.



друга зовсім відмінна, напр. зелена. Горішній край запасок не обшиваємо косицею, а тільки викінчуємо рубцем. На обох кінцях пришиваємо тасьму до зав'язування запасок.

Як вдягати запаски. Запаски вдягаємо поверх довгої сорочки, в крайньому разі поверх білої, нічим не вишиваної підтички. Наперед прив'язуємо задню запаску в стані та рівняємо її з придолом сорочки. Відтак прив'язуємо передню, яка у стані заходить поверх задньої (гл. рисунок). Передня запаска є трошки коротша від задньої і долішній край сорочки з-під неї різно видний.

Коли обі запаски добре прив'язані в стані, тоді вперізуємось крайкою, себто тканим поясом, широким на 2—3", а довгим на 2 ярди. Обводимо ним стан двічі, втикаючи кінці крайки

4. Не слід кроїти запаску вужчою ніж 22", бо тоді забагато видно білої сорочки з обох боків.

5. Не слід зав'язувати крайку з одного боку в вузол і спускати оба кінці вниз.

Народні строї для дітей

викоує кооп. „БАЗАР“
823 North Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Вишивані сорочки від	\$12.95—16.50
Спіднички від	2.95— 5.95
Попередниці від	3.75— 4.95
Намісто	2.25
Віночки	2.50
Крайки від	2.50— 5.50

ГОСПОДАРСЬКИЙ ПОРАДНИК

Чому бабка тріскає?

Прошу ласкаво відповісти мені, чому бабка тріскає, хоч усе виконане за приписом. Я з цим зверталась до старших господинь, але ніхто не вияснив мені цього як слід. **Ольга Б.**

Як Вам відомо, дріжджеве тісто дуже вразливе на зміни температури під час печення. Тому є засада, що не вільно відкривати дверцят печі скоріше, як 20 хвилин по всадженні до печі, бо шойно тоді на верху бабки створиться відповідна шкаралупа. А коли відкриєте скорше, протяг повітря перешкодить тому і бабка тріскає.

Також не слід дріжджевого печива скорше рухати в печі. Нераз хочеться бабку обернути і з того виходить шкода, бо процес печення ще не завершився, клітини розриваються і бабка тріскає на поверхні. Шойно $\frac{3}{4}$ години години по всадженню до печі можна бабку обернути. А на початку може навіть гострий стук дверцятами пошкодити їй.

Буває також, що печиво тріскає від надміру дріжджів. Але пишете, що виконали все за приписом, отже ця причина відпадає.

Зеновія Терлецька

Бажаючи піти назустріч домаганням наших читачок, відкриваємо Господарський Порадник, що пояснюватиме питання, пов'язані з домашнім господарством, а куховаренням зокрема.

ВАГА І МІРА

Наші господині все ще мають клопіт із переведенням ваг і мір із європейської на американську систему. Щоб оминати цього, подаємо майже всі виміри в горнятках і ложках. Незмірно легше купити собі горнятко з поділкою, ніж вагу і більшість господинь уже ними користуються. Але дехто хотів би використати давній припис. Тому подаємо зіставлення, що дозволить нам перевести на горнятка головні складники — борошно (муку), цукор і масло. Ми покористувались даними Савелі Стечишин із її книжки „Українське куховарення“:

Борошно 100 грамів (10 дека)
— $\frac{3}{4}$ горнятка, або 11 ложок
Цукор 100 грамів (10 дека)
— $\frac{1}{2}$ горнятка, або 7 ложок
Масло 100 грамів (10 дека)
— $\frac{1}{2}$ горнятка, або 7 ложок



А КАПЕЛЮШКИ?

Це чудові марива з солімки, квітів, тюлю, органди... Дуже різноманітні своєю формою і прикрасами.

Справді, є в чому вибирати! До полотної, кольорової сукні — грубозерниста солома зі стрічкою. До шовкової пополудневої сукні — віночок із квітів. А до вечірнього брокату — тюль чи газа.

Як завжди влітку — багато білого. Брілі, точки, стіжки. Вони вигідні, бо до кожного вбрання підходять.

Увечері пишні зачіски прикрашені часто квітами чи клейнотами. Часом голова оповита стрічкою або прибрана кокардою.

КРЕМИ

ЄВГЕНІ ЯНКІВСЬКОЇ:

Гормонові проти зморшок	\$2.75
Вітамінові відживні	1.85
Підклад під пудер („Павдер Бейз Лошен“)	1.25
„Астрінджент“ на стягання порів	1.25
Молоко до рук „Генд Лошен“	0.95
„Скин Фрешенер“ — тоалетна вода	1.25

Висилаємо за післяплатою.

Адреса:

MONA LISA COSMETICS Mfg.
84 Pricefield Rd., Toronto, Ont.

Городничий порадики

Я дуже люблю вазонки і маю їх досить багато. Маю клопіт із однією мірною. На одній із них зі споду під листочками появились якісь паразити. Спочатку виглядало воно лискуче, як клей, а потім покривається білим пухом (виглядає як бабине літо, що несеється повітрям восени). В середині цього пуху мусить бути хіба щось живе, бо коли я його роздушую, то воно мокре, а на деяких вазонках появляються зелені мушки без крил. Як цьому зарадити і як це знищити?

Соня Микитка

Припускаю, що це мшиця. Знищити її можна, оприскуючи рослину концентрованим нікотинним препаратом Black Leaf 40. Придбати його можна в городничих крамницях, спосіб ужитку на упакованні. Слід обережно вживати й переховувати, бо це сильна отруя.

Роман Коцик

ШАНУЙТЕ НОГИ

Ваші ноги втомлені від біганини? Спробуйте помасувати їх. Наперед намастіть їх спеціальним кремом, а потім сидячи ведіть міцно пальцями обох рук по стопі й підшві. Повільним рухом від пальців аж до кістки розворушите кровобіг.

ЗРУЧНІ ІГРАШКИ

Одна мати описала цікаво свою спробу зайняти дітей. У неї нагромадилось доволі багато картонових пляшок від молока різного розміру. Ох, як діти зраділи! Літрові картони — це були вежі чи гаражі. У них можна було вирізувати вікна і двері, яка роскіш! Врешті можна було — для більшої подібності — обліпити їх кольоровим папером. Це все так захопило дітей, що майже цілий тиждень вони не шукали інших іграшок.

Від того часу пише мати, ховаю кожну коробку, всякий кольоровий папір. Правда, нераз треба дітям допомогти в помислах при такій забаві. Але вистачить дати поштовх, а до рогу вони знайдуть самі.

Чи ви вже вивірняли передплату за „Наше Життя“?



НАШИМ МАЛЯТАМ

Лідія Гаєвська-Денис

Ведмедики і зайчик

Два ведмедики прийшли
Зайчика питати, —
Хто навчив його так гарно,
Високо стрибати.

„Ясю, довгоногий друже,
Просимо тебе ми дуже,
Поясни ти нам причину,
Чом стрибати ми не вмієм?

Чотири у тебе лапи,
І у нас чотири теж,
Куций хвостик у тебе,
І у нас такий, авжеж . . .

Вуха в тебе лиш довгенькі,
А в нас круглі і маленькі,
Але, що тут вуха мають?
Та ж вухами не стрибають!

Поясни нам все до ладу,
Дай нам якусь путню раду,
Щоб навчитись ми могли
Так стрибати, як і ти.“

І вклонились дуже чемно,
Усміхнулися приємно,
Лапки склали, посідали,
Ясевих порад чекали.

Ясь зробив поважну міну,
Лапкою почухав спину,
Щей вухами помахав,
І таке їм розказав:—

„Біда зайця, стереже,
Завжди його, скрізь знайде,
І про те всі звірі знають,
Бо всі зайця нападають.

То як, був я ще маленький,
Научила мене ненька,
Добре бігати, стрибати,
Щоби від біди тікати.

Потім в школу я ходив.
Там нас старий заєць вчив.
Чули може? Зветься — Драний,
В лісі він спортовець знаний!

В його школі я навчився
Утікати від мисливця,
Від лисиці, і від вовка,
За науку — дав міх моркви.

Потім — я практикував,
Бігав сам собі, стрибав
Через пеньки і колоди,
В поле, в ліс, і на городи.

Вчитись хочете стрибати?
Мусите терпіння мати.
Бо то штука не складна,
Та для вас досить трудна.

В мене — ноги довгі задні,
А у вас — якісь незграбні . . .
Мені смішно і дивиться,
Та, як хочете, то вчіться.

Ось тут, бачите, горбок,
А там, далі, рівчачок,
З горбка ноги розганяйте,
І через рівчак стрибайте!

Та на задні становіться,
Добре ними в землю впріться,
Обома разом скачіте,
А передні підніміте“!

Стали куці ведмедятка,
Підняли передні лапки,
Один другому сказали —
„Починай!“, і пострибали! . . .

Один розігнався з горбочка,
І в рівчак, у воду впав . . .
Наробив такого крику,
Що всіх жабок налякав . . .

Набрав води повні вушка,
Замочив собі кожушка . . .
Дуже, бідний, налякався,
Бо цього не сподівався.

Другий — за щось зачепився,
І з горбочка покотився,
До беріжка докотився,
Та тут якось зупинився.

Як побачив в воді брата —
Кинувсь його рятувати,
Подав братіку кийочок,
Витяг його на пісочок.

Посідали вдох та й плачуть,
Світа за слізьми не бачать . . .
Та буркочуть, примовляють,
На зайчика нарікають . . .

А зайчисько так сміється,
Що аж за живіт береться,
Та гукає: — „Гей, дивіться,
Не за своє — не беріться“!



Як побачив в воді брата, кинувсь його рятувати.

Мартуся деклямує

Мартуся ще маленька. Їй щойно на четвертий рочок пішло. А все ж коли старший брат та сестричка вчать, Мартуся звичайно сидить тихенько в кутику і пильно прислухується. Часто і з пам'яті повторює якийсь засвоєний віршик, чи пісеньку.

Одного разу, коли старші діти пішли до школи, Мартуся осталась у кімнатці сама. Щось-там собі то приспівувала, то розмовляла сама зі собою.

Зацікавлена мама тихенько підійшла і заглянула крізь відхилені двері кімнатки. І що ж побачила та почула? — Ото, Мартуся поставила на столику портрет поета, Тараса Шевченка, прибрала цей портрет вишиваним рушничком і квітами. Сама прибралась також: на голівку взяла віночок із незабудків і вдягнулась у свою вишивану блюзочку та намистечко на шийку.

Так прибрана, врочисто, поважно вклонилась перед портретом поета і дзвінким голосочком деклямувала:

„Учітеся, мої діти, мої квіти!
І пишiть, і думайте, і читайте!“

І даліше так переплігала слова поета своїми власними.

— А що ти тут робиш, Мартусю? — нечайно спитала мама.

— А хто це такий, там на портреті?

— Та ж це, мамо „пан Тарас“!
— Та ж він і для нас, дітей складає віршики. За це я його так вітаю — я йому деклямую. Он, мамо, який він радий — як всміхається.

Мама також всміхнулась: — Добре, доню, добре!

Тай пішла до свого зайняття.

**

Про цю подію мама розказала пані вчительці з дитячого садочку, куди Мартуся щоденно ходила. Пані вчительці це дуже сподобалось. Вона сказала до мами:

— Незабаром наші школи і садочки влаштовують врочистий ранок у честь нашого незабутнього поета. То може б ми так Мартусю навчили деклямувати якийсь

вірш і вона виступала б, прилюдно, на сцені, на Шевченковім святі?

Мама охоче на це згодилась.

Від того дня мама сама відпроваджувала Мартусю до садочку. Там пані вчителька вивчала з Мартусею деклямацію та вчила, як вона мусить поводитись на сцені. А мама збоку прислухувалась.

Мартуся з великою радістю вчилась і засвоювала собі все. Незабаром уже бездоганно виголошувала вірш, та вільно порушувалась на сцені.

**

В означений день зійшлися учні різних шкіл з учителями та з батьками а також малі діти зі садочку, до великої залі, де мав відбутись ранок. Мартуся з мамою зразу пішла за сцену. Там її мама гарно прибрала у вишивану сорочечку, корсетку, червону спідничку і кольоровий фартушок. На голівку наложила віночок, а на шийку намисто з кораликів, закінчене на плечах цілою китицею різнобарвних бинд.

Потім мама, враз із панею вчителькою, відпитали у Мартусі деклямацію. Все було гаразд.

Розпочалось свято. Перша точка, це був спів хору учнів. Друга: виступ нашої Мартусі.

Після виступу хору пані вчителька стала собі збоку за завісою, тримаючи Мартусю за ручку, а мама пішла в залю і сіла собі між другими мамами в першому ряді крісел.

Раптом, піднялась завіса. Ціла зала з великим зацікавленням чекала виступу маленької декляматорки. Стало тихо, хоч мак сій. Пані вчителька, схована збоку, шепнула Мартусі:

— А тепер, ти, Мартусю! — І висунула дівчинку на сцену.

Мартуся вийшла сміливо на середину сцени і чемно вклонилась.

Але — тут сталась річ несподівана: на вид переповненої залі Мартуся збентежилась та цілком розгубилась. Вона звикла, що під час проб в залі був лиш її садо-

чок і її мама. А тут спільки дітей, стільки гостей! О! як лячно! Глянула зляканими очима довкруги і — замість виголосити віршик, стала неспокійно водити очима по залі. А далі як не закличе у тривозі.

— Мамо! Де моя мама?

Що ж було діяти? Мама поспішила своїй малій доні на допомогу. І лише станула збоку, як Мартуся набралась відваги. Вклонилась своєму „панові Тарасові“ і ясным, дзвінким голосочком деклямувала вірш:

„Учітеся, брати мої —
Думайте, читайте!“ —

Посипались рясні оплески. Цим разом Мартуся вже не розгубилась — сміливо глянула по залі і вклонилась, дякуючи.

Цей перший виступ, хоч зразу вийшов дещо не так, але закінчився прекрасно. Всі тішились — чужі мами брали Мартусю на руки і цілували. Але найбільше певно, тішився сам її „пан Тарас“ — бо він так дуже любив дітей!

ДЕЩО ПРО КОТІВ

Раніш була згадка, як звичайний сірий кіт попав до українського війська Знайшли його на даху хати, яку зірвав вітер і вкинув до води. Його урятували козаки. Кіт переспав ніч, наївся каші з салом і втік до своєї хати.

Всі коти дуже прив'язані до того місця, де народилися. Можете kota десь у мішку занести далеко від його хати, але кіт все знайде дорогу й із великими часом перешкодами, змучений і голодний, вернеться таки до хати.

Таке було і є в Україні, таке саме є й тут в Америці.

От недавно сталася така пригода. Одна родина перенеслася з одного стейту до другого на віддаль около 150 миль. Взяли з собою kota. За кілька днів по приїзді ця родина поїхала до сусідів на відвідини. Вернулися, а kota вже в хаті не було. По двох тижнях кіт ледве живий прийшов на те місце, де він народився, зробивши подорож в 150 миль.

Коти прив'язані більше до місця, аніж до людини. Л. Бач.



У другу неділю травня, коли очі всіх звертаються в бік тієї, що дала нам життя, вітаю українських матерей, згуртованих у рядах С.У.А. Нехай тепло їх материнського серця опромінить також Союз Українок Америки, що вже більш як 35 літ служить українській громаді.

**

З радістю можемо подати до відома, що з доручення Гол. Управи С.У.А. придбали ми нове приміщення нашої Централі. Цей новий Дім С.У.А. приміщується у Філадельфії, при 4936 Н. 13-та вул. Є положений в гарній околиці, має добре сполучення і вміщує вигідно бюро, архів, адміністрацію й редакцію.

**

П-ні Катерина Мураль, голова Комітету Будови Пам'ятника Лесі Українки, заключила контракт із ливарнею в Брукліні у справі відливу проекту М. Черешньовського в яснозеленій бронзі за ціну 5,000 дол. Робота має бути закінчена дня 29. серпня 1961, так що в вересні Союзнянки Клівленду сподіються відкрити пам'ятник у Городі Культури. Цей великий культурний почин підтримають Відділи С.У.А!

**

Наближаємось до закінчення першого півріччя 1961. Радимо переглянути свої фінанси і старатись вирівнати частину зобов'язань до Централі. У зв'язку з тим треба перевірити вплату членських вкладок і старатись стягнути їх у цілості за 1961 р. До вакацій часу вже небагато!

**

У грудні розіслали ми Відділам дитячі книжечки, а саме збірники М. Юркевич „Сніжинки“, „Щебетали пташечки“ і Л. Храпливої „Забавки Мартусі“. Прохаємо Відділи, що їх одержали, надсилати розчислення за них.

Олена Лотоцька голова

З радістю стверджуємо, що клич куховарських показів прийнявся. У передсвятчному часі в кількох Відділах провели його в різній формі. Вели їх заслужені Союзнянки, що є рівночасно видатними знавцями української кухні.

**

Щоб улегшити всюди проведення таких показів, розсилаємо плян показу, випрацьований п-нею Наталею Лопатинською. Методично поданий там поступ роботи для певних страв із м'яса й печива. Всюди знайдуться досвідчені господині, що допоможуть використати його. На підставі того пляну кожен Відділ міг би восени такий показ влаштувати.

**

В американській пресі появляються часто приписи на наші страви під чужим найменням. Треба слідкувати за жіночими сторінками й справджувати це листами до редакції. Добре було б рівночасно подавати приписи на українські страви, бо це найкращий засіб — впровадити їх на американський ґрунт.

**

Загальні збори українських кредитівок виказали слабу участь українського жіноцтва. Хоча членство жінок досягається там 35%, проте членки мало цікавляться веденням їх господарки. А всеж членки С.У.А, в руках яких знаходиться грошова господарка родини й Відділу, повинні проявляти більш активно в цих установах.

**

У господарській праці треба нам пам'ятати завжди про клич „Свій до свого!“ Тим скріплюємо наш купецький і промисловий стан, що в свою чергу прислужується нашим народнім цілям. Крізь наші руки проходять майже всі закупи родини. Це нас зобов'язує!

Марія Величко

Госп. Референтка Гол. Управи

Централа одержала

від 1. до 28. квітня 1961 р.

РІЧНА ВКЛАДКА І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:

Від. 4 Нью Йорк	20.00	5.00
„ 11 Трентон	20.00	5.00
„ 18 Джемейка	—	5.00
„ 27 Питсбург	20.00	—
„ 31 Дітройт	20.00	5.00
„ 44 Філадельфія	20.00	5.00
„ 52 Філадельфія	20.00	5.00
„ 54 Вилмінгтон	20.00	5.00
„ 65 Нью Бронсвік	—	5.00
„ 70 Пассейк	20.00	5.00

ФОНД ЦЕНТРАЛІ І ВКЛАДКА ДО СФУЖО:

Від. 4 Нью Йорк	45.00	4.50
„ 11 Трентон	87.05	7.95
„ 22 Шикаго	168.00	11.25
„ 27 Питсбург	—	7.50
„ 31 Дітройт	20.00	3.00
„ 52 Філадельфія	26.00	2.00
„ 54 Вилмінгтон	51.00	5.10
„ 65 Нью Бронсвік	40.50	4.05

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ І КОНВЕНЦІЙНИЙ:

Від. 4 Нью Йорк	10.00	5.00
„ 11 Трентон	10.00	5.00
„ 18 Джемейка	10.00	5.00
„ 27 Питсбург	10.00	—
„ 31 Дітройт	10.00	5.00
„ 44 Філадельфія	10.00	5.00
„ 52 Філадельфія	10.00	5.00
„ 54 Вилмінгтон	10.00	5.00
„ 65 Нью Бронсвік	10.00	5.00
„ 70 Пассейк	—	5.00

ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ:

Від. 43 Філадельфія	10.00
„ 47 Рочестер	10.00
„ 65 Нью Бронсвік	10.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.:

Від. 4 Нью Йорк	25.00
„ 18 Джемейка	5.00
„ 37 Дітройт	20.00
„ 38 Ленсінг (коляда)	10.00
„ 43 Філадельфія, замість святих точних побажань	5.00
Атаманець, С. Стратуляк, Н. Білокура, В. Яремчук, Дітройт	10.00
Іван і Анна Наконечні, Ленсінг, замість квітів на могилу бл. п. Христини Пилипчук	10.00
Михайло і Марія Мальовані, Ленсінг, замість квітів на могилу бл. п. Христини Пилипчук	5.00
Проф. і Марія Овчинник, Ленсінг, замість квітів на могилу бл. п. Христини Пилипчук	5.00



КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Окружний З'їзд

Дня 29. жовтня голова Окр. Ради п-ні Євгенія Дубас відкрила З'їзд молитвою й привітала голову Централі п-ню Олену Лотоцьку та представниці Відділів. Секретарка п-ні Ю. Тар-

Марія Величко, Філадельфія, за-
мість святочних Великодніх
побажань

Дарія Ратич, Філадельфія	5.00
Александра Волошин, Клівленд	2.00
Анна Дусаненко, Нью Йорк	2.00
Емілія Гоголь, Едмонтон	2.00
Леся Забродська, Ленсінг	2.00
Славко Забродський, Ленсінг	2.00
А. Марта Григоріїв, Монреал	1.00
Марія Мальована, Ленсінг	1.00
Галина Потішко, Бофало	1.00
Стефанія Чапельська, Верона	1.00
Марія Хоптяк, Рочестер	1.00
Магдалина Шевчук, Ленгторн	1.00
Катря Ярош Рейсор, Синсинаті	1.00
Михайлина Ставнича, Клівленд	1.00
Юрій Форись, Ембрідж	1.00
Софія Ліщинська, Шикаго	1.00
Анна Зелик, Бриджпорт	1.00
Саломея Семотюк, Едмонтон	1.00
Н. Давидович, Шикаго	1.00
Марія Вачків, Мейплвуд	1.00
Олена Скічко, Маспед	1.00
Анастасія Забродська, Ленсінг	1.00
Т. Забродський, Ленсінг	1.00
Стефанія Луцик, Торонто	1.00

ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“:

Від. 22 Шикаго	60.00
„ 28 Ньюарк	59.00
„ 38 Ленсінг (коляда)	10.00
„ 47 Рочестер	71.50
„ 54 Вилмінгтон	13.75
„ 70 Пассейк	15.00
„ 71 Джерзі Сіті	5.00
Ярослава Цегельська, Клівленд	5.00
Анастасія Забродська, Ленсінг	5.00
К. Калявська, Вайтстон	1.00

НА ФОНД „500“

Від. 29 Шикаго	25.00
„ 65 Нью Бронсвіц, замість квітів на панахиду Геро- їнь	10.00

ВКЛАДКА ДО УККА:

Від. 54 Вилмінгтон	10.00
3 подякою, А. Кульчицька, фін. секр. Анна Сивуляк, касієр	

навська відчитала протокол із попередніх заг. зборів. Зчерги вибрано Номін. Комісію у складі пп. К. Мураль, Мельник, Чорний, А. Бурко, А. Зепко, Д. Трипняк.

Прислухано до звітів Відділів. Іменем 7 Відділу звітувала п-ні М. Пулк, 14 Відділу п-ні А. Бурко, 30 Відділу п-ні М. Федачин, 33 Відділу п-ні Ю. Тарнавська, 69 Відділу п-ні Д. Микита. Звіти були дуже цікаві й давали погляд на працю і діяльність округи.

Зчерги почались звіти Управи. Голова Окр. Ради п-ні Дубас поділила працю на внутрішню й зовнішню. Внутрішня — це були відвідини Відділів, а зовнішня — це контакт із Інтернаціональним Осередком Допомоги, співпраця з УЗО. Крім того Окр. Рада влаштувала Свято Жінки-Героїні. Потім орг. референтка Окр. Ради п-ні І. Кашубинська подала характеристику Відділів. Окр. Рада має 6 Відділів, а в них 300 членок. Праця Відділів дуже нерівна, але кожен Відділ має свої, питомі йому прикмети, що корисно виділяють його. Касієрка п-ні М. Федачин відчитала касовий звіт. Окр. Рада мала 395.73 дол. прибутків, а 328.29 дол. витрат. Секретарка Окр. Ради п-ні Тарнавська повідомила, що Окр. Рада відбула 7 засідань.

Іменем Контр. Комісії промовила п-ні К. Мураль. Ствердила, що книги Окр. Ради в найкращому порядку й поставила внесок на уділення абсолюторії.

Дискусія була дуже оживлена. Торкалась виховання й збереження молоді і суспільної опіки. Вичерпно відповіла на все п-ні Лотоцька, виясняючи всі запити і сумніви.

Номін. Комісія предложила листу Управи, яку вибрано одногосно. До нової Управи увійшли п-ні Є. Дубас, голова, п-ні Антонович, містогорова, п-ні Ю. Тарнавська, секретарка, п-ні М. Федачин, скарбничка. Членами Управи стали І. Кашубинська, О. Городиська, М. Дейчаківська, І. Скопляк, М. Кукіз, Н. Дейчаківська, Женчик, М. Олесницька, А. Зепко. До Контр. Комісії увійшли: п-ні К. Мураль, голова, пп. П. Когут і Данилович, члени, пп. Р. Завінська і К. Габрівська, заступниці.

На кінці промовила п-ні О. Лотоць-

ка, висловивши вдовolenня з проведеної членками Окр. Ради праці. Вказала на важливі цілі СУА та пройдений шлях впродовж 35 літ.

Спільною молитвою закінчено З'їзд.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Окружний З'їзд

Дня 31. січня зішлись делегатки Відділів СУА в Інтернац. Інституті. По вислуханні звіту з праці голови п-ні П. Будзол, звітували голови всіх Відділів.

Дискусія торкнулась — окрім біжучих справ організації — також болячки місцевого громадського життя, а саме подвійного святкування Свята Соборности. Жінцтво з великим болем ствердило цю аномалію і постановило доложити всіх зусиль, щоб це не повторювалось, інакше воно буде приневолене перестати брати участь у громадській роботі поза своїми Відділами.

До нової Управи увійшли: п-ні Марія Слюсарчук, почесна голова, п-ні Павлина Будзол, голова, пп. Ольга Шустер і Анастасія Білоус, містогорова, п-ні Олена Лісківська, секретарка, пп. Оксана Ткачук і Марія Цісарук, скарбнички. Референтками стали: п-ні Стефанія Дуб культ. освітньою, п-ні Дарія Бойчук, пресовою, п-ні Анастасія Вокер зв'язків і господарською, п-ні О. Галаженко сусп. опіки. До Контр. Комісії увійшли пп. Марія Слупецька, Анна Галишин і Марія Ясінська.

За „Укр. Газетою“

АКРОН, ОГАЙО

Річні збори 7 Відділу СУА

Дата: 5. грудня 1960 р.

Збори відкрили молитвою п-ні М. Пулк, привітавши голову Окр. Ради п-ню Євгенію Дубас із Клівленду.

Президія зборів: п-ні М. Пулк, голова.

Протокол із попередніх річних зборів і місячних сходів відчитала секретарка п-ні П. Когут.

Звіти Управи зложили: п-ні М. Пулк, голова, п-ні П. Когут, секретарка, п-ні А. Зепко, касієрка.

Контр. Комісія ствердила, що книги Відділу є ведені в порядку й поставила внесок на уділення абсолюторії. Промовила також голова Окр. Ради п-ні Дубас і висловила своє признание.

Нова Управа: п-ні А. Зепко, голова,

п-ні З. Гошко, містоголово, п-ні П. Когут, секретарка, п-ні З. Нецкар, заступниця. Пресовою референткою стала п-ні П. Галамай.

Контр. Комісія: пп. М. Порховська, А. Курило, С. Фенканін.

Збори закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна“.

Вечірка в честь п-ні М. Пулк

Дня 5. лютого зійшлися членки у церковній залі, щоб улаштувати несподіванку б. голові п-ні Пулк. Під час річних зборів всі жаліли того, що п-ні Пулк, яка очолювала Відділ 21 років, відмовилась далі прийняти цей пост. Та коли вона подала на те поважні причини, всі погодилися, тим більше, що нововибрана голова п-ні Зепко є теж урядничкою від заснування Відділу та вестиме Відділ, як і до тепер було. Під час вечірки членки подарували п-ні М. Пулк невеличкий вишитий обрус і вазу на квіти. П-ні Пулк подарунок прийняла і подякувала щиро членкам, що все згідливо з нею працювали та так гарно оцінили її працю. Також новоприбулі членки пізнали її добре серце, бо на початках вона їм щиро помагала. Сьогодні Відділ нараховує 44 членки, а з того 25 новоприбулих. Оце членство та гармонійну співпрацю треба в великій мірі завдячити вмілому прововоді п-ні М. Пулк та програмі Відділу.

Недавно тому панство Пулк відсвяткували 45-ліття свого подружжя. 7 Відділ СУА бажає з тієї нагоди щастя, здоров'я та многих літ!

П. Галамай, пресова референтка

ЧЕСТЕР, ПА.

Річні збори 13 Відділу

Дата: 12. березня 1961.

Збори відкрито гимном Союзу Українок. Потім голова Відділу п-ні Н. Мохнацька привітала представницю Централі п-ню О. Грабовенську і голову Окр. Ради п-ню І. Качанівську.

Президія зборів: п-ні О. Грабовенська, голова, пп. І. Качанівська, Я. Кобрин і Михайлів, члени.

Доповідь про Лесю Українку, перетикану віршами поетеси, виголосила голова п-ні Н. Мохнацька.

Протокол із минулорічних зборів відчитала секретарка п-ні Ярослава Збир.

Звіти Управи зложили: п-ні Н. Мохнацька, голова, п-ні Я. Збир секретар.



П-во С. і М. Пулк в Акроні відсвяткували 45-ліття свого подружжя. Mrs. Mary Pulk, former President of UNWLA Branch in Akron, Ohio, celebrated her 45th wedding anniversary.

ка, п-ні Анна Мінчак, касієрка і п-ні Євгенія Сеґер, реф. сусп. опіки.

Контр. Комісія: п-ні Анна Микита, голова, поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одногосно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Наталія Мохнацька, голова, п-ні Володиміра Михайлів, містоголово, п-ні Ярослава Збир, друга містоголово й імпрезова референтка, п-ні Софія Мельник, секретарка, п-ні Стефа Сарахман, заступниця, п-ні Анна Мінчак, касієрка. Референтками стали: п-ні Ярослава Кобрин культ. освітньою, п-ні Ірина Назаревич, організаційною й пресовою. До секції сусп. опіки увійшли пп. Євгенія Сеґер, Єва Біяньська, Юлія Януш і Маковська, до секції виховної пп. Лідія Кий, Євгенія Корчинська, Ірина Кузик, до секції господарської пп. Юлія Микита і Марія Рилько.

Контр. Комісія: п-ні Анна Микита, голова, пп. Леонтина Мінчак і Галина Кандюк, члени.

Дискусія: Представниця Централі п-ні Грабовенська підкреслила жертвенну працю голови п-ні Мохнацької, що помімо поважного віку і слабкого здоров'я вкладає стільки праці в Відділ. Ствердила, що зроблено особливо багато в ділянці сусп. опіки (висилка пачок до Європи, грошові допомоги потребуючим, опіка над „бабусею“), а це є заслуга референтки п-ні Сеґер. Похвалила Відділ за точне виконання всіх зобов'язань до Централі. У дальшому дискусія розгорнулася на

тему виховання і збереження молоді і представниця Централі дала кілька цінних вказівок для поширення праці в тій ділянці.

Збори закінчено молитвою, а потім запрошено всіх на перекуску, під час якої членки Відділу ще довго гуторили з приїзжими панями.

Софія Мельник, секретарка

ДІТРОЙТ, МИШ.

День Писанки 23 Відділу СУА

Дня 26. лютого відбувся в шкільній залі День Писанки. Прибули членки інших жіночих організацій, як 14 Відділу Укр. Золотого Хреста, Ледіс Авкзилері при церкві св. Івана Хрестителя та членки Апостольства Молитви. Всі забавлялись весело та вигравали прекрасні писанки, що їх виконала всім знана писанчарка п-ні Марія Черриба. Багато членок принесли дарунок на вигравку і всім їм складаємо оцим сердечну подяку.

Марія Ясінська

ПІТСБУРГ, ПА.

Звіт з діяльності 27 Відділу СУА

В січні 1960 р. відбулася Спільна Просфора — заходом нашого Відділу, на якій зібрано 10.00 дол. В лютому відсвятковано пам'ять Героїнь — панахидою. У вересні голова СУА п-ні Марія Малевич улаштувала малий пікнік для членок у власному саду. В грудні заповіджено бінго, але через

погану погоду членки не мали змоги прибути.

Тому, що колишня парохіяльна зала перебудована на шкільні класи, СВА в Питсбургу не має місця на улаштування якихнебудь імпрез.

Марія Вонс Пеленська
рекорд. секретарка

НЮАРК, Н. ДЖ.

Звіт з праці 28 Відділу СВА в 1960 р.

Загальні збори відбулися 12. січня 1961.

Праця розгорталася в рамках таких секцій:

1. **Культурно-освітня** (реф. п-ні Я. Олесницька). На щомісячних сходах виголошено короткі доповіді. В той спосіб вшановано роковини смерті Митрополита Шептицького, Ольги Басараб і Листопадового Зриву. Крім того були виголошені реферати про значення книжки в житті людини, про українські народні звичаї в зв'язку з Андріївськими святкуваннями, а також з нагоди свята матері. Виголошено також доповідь-спогад про діяльність УЦДО в Австрії та прочитано уривок зі статті „Таборові злидні“.

2. **Зв'язки** (реф. п-ні Кучкуда). Через свою зв'язкову секція є в постійному контакті з Американською Радою Національностей в Монтклер. У звіттовому році знову влаштовано дві виставки українського народнього мистецтва в Монтклер, одна з них відбулася в публічній бібліотеці у Великодньому часі і тривала два тижні. Ці наші виставки вже мають свою марку серед монтклерської публіки і серед виставок і виступів інших національностей вдержуються на високому рівні.

3. **Імпрезова** (реф. п-ні І. Гнатів). Наш Відділ зважився на велике діло—фестиваль хорів СВА, що відбувся в дні 21. травня 1960 р. Участь у ньому взяли хори СВА з Філадельфії, Нью Гейвен і Ньюарку. Хоча почин був новий, успіх був все ж таки неабиякий і це може бути заохотою на майбутнє. Імпрезова секція співпрацювала з Округною Радою у влаштуванні 35-річного ювілею СВА. Заплановані на 15. жовтня другі з черги Вишивані Вечерниці не відбулися з уваги на роковини смерті св. п. Степана Бандери. В тому дні влаштовано чайний вечір, а вечерниці відбулися щойно в

карнавалі 1961, про що подамо згадку в черговому числі.

4. **Господарська** (реф. п-ні О. Мусяковська). Може найменш ефектовне поле праці, зате необхідне і треба підкреслити, що членки завжди готові були до помочі. На принагідні чайні вечорі, чи на більші гостини не бракувало ніколи домашньої роботи горців і всякого іншого печива.

5. **Організаційна** (реф. п-ні Ф. Дорошенко). У звіттовому році приєднано 8 нових членок та 11 передплатниць „Нашого Життя“.

6. **Суспільна опіка** (реф. п-ні А. Хома). Ця секція вела допомогову акцію не тільки на місцевому терені, уможливлуючи 3 дітям побут на літньому таборі, але головню займаючись залишеннями в Європі. Фонди здобуваються шляхом щомісячних 25-центових вкладок, збірками під церквою і влаштуванням лъотерій. Крім того ведеться збірка уживаних речей у добром стані. Наш Відділ вислав щомісячно 30 дол. для дитячого садку в Інгольштадті, а коли він перестав існувати (бо садівничка виїмїгрувала, а другої в місцевості не знайдено), опікувався бабусяю в Ульмі (5 дол. місячно). По смерті тієї бабусі ми опікуємося потребою українкою в Польщі, а також даємо стипендію (10 дол. місячно) здібній молодій дівчині в Німеччині, яка завдяки тій допомозі може продовжувати свою освіту. Наша грошова допомога обняла пластову молодь в Ньюарку, а також в Німеччині, Австрії і Франції. Впродовж звіттового року ми виставили на цю ціль суму 808 дол. По своїй змозі наш Відділ причинився також до будови місцевої українсько-католицької церкви.

Окрім того секція займається відвідуванням хворих (п-п. С. Воробець і О. Гординська). Опіка огортає не тільки хворих союзянок, але також членів місцевої української громади.

Нова Управа: голова — п-ні Настюк, заступниці — п-п. Вислоцька, Кучкуда, Хома, секретарка — п-ні О. Гординська, заступниця — п-ні Онишкевич, скарбничка — п-ні Кузьма, скарбничка секції суспільної опіки — п-ні Березяк.

Культурно-освітня секція — п-п. Бемко і Станько, імпрезова секція — п-п. Букпована і Яворська, господарська секція — п-п. Бедрій, Василів, Вислоцька, Мосора, Павелко, організаційна секція — п-п. Дорошенко і Тер-

лецька, секція суспільної опіки — п-п. Мусяковська і Луків, С. Воробець і О. Гординська, зв'язкова — Амер. Радою Національностей — п-ні Кучкуда, Червоний Хрест — п-п. С. Воробець і Федчишин, прапороносці — п-п. Лебідь і Леськів, пресова референтка п-ні Горняткевич.

Контрольна комісія — п-ні С. Карапінка, голова, п-п. Гнатів і Я. Олесницька — члени.

Дарія Горняткевич

50-ліття подружжя

Недавно тому у прекрасному клубі „Нагаво“ відбувся 50-літній ювілей подружжя Венке. П-ні Іванна Венке,



П-во Венке відсвяткували в Ньюарку 50-ліття подружжя.

Mr. and Mrs. Wenke of Newark, N. J., celebrated their 50th wedding anniversary.

зараз по приїзді до Америки, включилася в суспільне життя, стаючи активною членкою 28 Відділу СВА разом із дочкою п-ні М. Василів. Обі пані, виховані в патріотизмі зеленої Буковини, і тут, на останньому етапі вигнання, зрозуміли, що тільки працею в громаді можна добитися здійснення ідеалів, за які йде затижна боротьба світу волі з гнетом. Серед численних гостей ми бачили священників, які у своїх промовах підносили, як найкращий дарунок цього свята, високі духові вартості ювілятів. Ми бачили численних приятелів і родину. Серед гостей були й Союзянки — п-п. Настюк, Вислоцька, Федчишин, Зелінська, і Тарнавська, яка у своїй промові, в заступстві п-ні Настюк (яка була зайнята збіркою) представила ювілятку, як приклад тихої працівниці, готової на кожен заклик до праці у

Відділі і побажала ювілянтам ще багато років життя для користи української громади. На заклик д-ра Б. Олесницького, що у своїй промові не забув згадати про Шевченківський рік, присутні зложили около 250 дол. на пам'ятник Т. Шевченка, започатковуючи збірку 100-долларовим чеком, зложеним на руки ювілянтів. Знов 28 Відділ СУА бажав пні Іванні Венке і її дружині щастя і многих літ. **О. Тар.**

БОФАЛО, Н. Й.

Виховний Семінар 49 Відділу СУА

Підготовкою Вих. Семінара займалась пп. Ніля Стецьків і Анна Макух. Справа вимагала заходів і уваги, бо хоча ми користувались доповідями, що їх надіслала Централя, проте це була новина й її треба було добре впровадити.

Дня 26. лютого відбулась перша лекція. Вечір відкрила п-ні Н. Стецьків, привітала гостей, що прибули в кількості 30 осіб і передала провід вечора п-ні д-р Богданні Салабан. Предсідниця виголосила вступне слово, в якому підкреслила потребу зрозуміння проблем виховання наших дітей і наше право в новому і чужому світі— передати їм наші духові цінності і все те, що ми привезли з собою. Ми не явилися в цьому світі з порожніми руками. А досліди над еміграцією вказали, що громади чи спільноти, що жили скупчено, мали свої спільні цінності, мову, релігію, культурні зацікавлення дали в наслідді більше позитивних громадян здорового суспільства, а менше злочинних елементів, чи психічних захворінь.

Тому ми, як нарід чи спільнота повинні об'єднуватись і плекати духові цінності, нашу національну окремішність (не ізолюючись рівночасно від американського життя) і дати нашим дітям підґрунтя, на якому вони розвинуться в повновартісних громадян. Коли схочемо забрати їм цей ґрунт, відріжемо коріння і тим обіднимо їх самих. Зрізані квіти живуть лиш коротко й дуже неповно. Україна обійдеться без наших дітей, але наші діти не обійдуться без України, в духовому розумінні.

Потім п-ні Ніля Стецьків прочитала реферат п-ні Марії Стратієнко на тему „Що таке виховання й виховний ідеал української матері“. Цей реферат ужито, як підклад до дискусії, бо на дискусію кладеться якнайбільший натиск.

Її провадила з великим умінням п-ні д-р Салабан. Головною темою її було прищеплення звживання української мови серед дітвори. Дискутантки (пп. Макух, Чмола, д-р Лоза, Дранка, Гаврилук, Фіглюс) прийшли до висновку, що це є в великій мірі завданням родини і залежить від неї.

Присутні ставили ще запити практично-педагогічного характеру, на які вичерпно відповідала предсідниця.

Черговий вечір дня 5. березня відкрила п-ні д-р Богданна Салабан. Темою реферату було „Виховні труднощі різного віку і розвиток особовості“ пера д-р Стефанії Бережницької а прочитали його пп. д-р Уляна Лоза, Ніля Стецьків і Зеновія Мусійчук.

Дискусію розпочала предсідниця, вказуючи на те, що розвиток людини можна порівняти з будовою. Сила структури залежить від сильного фундаменту та солідности будови. Головною темою, довкруги якої розгорілась дискусія було, чи сказати дітям правду про походження людини. Виявилося, що більшість присутніх уже закинула оповідання про бузьків, проте все ще не рішається сказати правди. Частина дискутанток із предсідцею на чолі були тієї думки, що дитині треба сказати це в відповідній формі і не більше, ніж дитина питає.

Порушено також тему винагороди дітей за поміч у хаті, бо вона заторкнена в рефераті. Думки присутніх поділились: одні були за тим, щоб деякі праці винагородити, а другі противились тому. Виявилась потреба окремого реферату на тему орудування грішми в дітей.

На закінчення д-р Салабан зробила підсумки, вказуючи на те, що кожне покоління матерей та дітей живе в певному й означеному часі і своєрідній дійсності, однак сила і спосіб їх переживань однакові. Тому хоч матерям нераз трудно зрозуміти молоде покоління, не можна його засуджувати, а старатись зрозуміти і трактувати, як окрему індивідуальність.

Емілія Стасюк, секр.

МИЛВОКИ, ВИСК.

Річні збори 51 Відділу

Дата: Дня 26. лютого 1961.

Збори відкрила голова п-ні Софія Хамуляк молитвою.

Звіти Управи зложили голова, секретарка й касієрка.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ правильно відбував сходи та співпрацював із Філією УЖКА в місцевості. Є членом УЖКА.

б) Культ. Освітня й Імпрезова: Відділ влаштував Свято Жінки-Героїні, курс писання писанок, Свято Матері, чайний вечір для Союзнок і їх родин та Свято Пісні. Брав участь в Міжнар. Балю, у Міжнар. Ярмарку, допоміг при виступі танцювальної групи „Калина“ перед американською публікою. На влаштування Шевченківського концерту зложив 88.34 дол.

в) Сусп. Опіки: Відділ зложив на Духовну Семінарію 10 дол.

Контр. Комісія ствердила, що книги Відділу є в порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одноголосно ухвалили.

Нова Управа Відділу: п-ні Софія Хамуляк, голова, п-ні Марія Сливканич, містоголова, п-ні Катерина Яремко, секретарка, п-ні Меланія Ступницька, касієрка. Референтками стали: п-ні Лідія Олексюк культ. освітньою і пресою, пп. Віра Тимчишак, Надія Мирончук, Галина Місюррак господарськими.

Контр. Комісія: пп. Олександра Давидович, Анна Пискір, Марія Федішин.

Збори закінчено молитвою.

Софія Хамуляк, голова

Катерина Яремко, секретарка

ЮТИКА, Н. Й.

„Обніміте брати мої найменшого брата...“

За перше півріччя ділового 1960-61 року Суспільна Опіка вислала до Європи сім пачок із уживаним одягом. Пануванням і пересилкою займалась п-ні Дося Савицька, транспортувала Л. Волянська.

*

„Щоб наша доля нас не цуралась...“

11. лютого, в навечір'я М'ясопусної неділі, остання забава з танцями і несподіванками привабила задовільне число гостей. Підготовкою її займалось велике число Союзнок під проводом пань М. Кропельницької та Р. Рабарської. Прибутку чистого 60 дол.

*

„Де общее добро в упадку... спіши повинність ісправлять!...“

Через Централю вислано до Європи для залишків: 80 дол. для старших у Дорнштадті, 30 дол. і 20 дол. для садку в Розенгаймі (місячні датки і

„Ялинка“), для „Бабусі“ — 15 дол. і залишенців в Австрії — 20 дол. Разом 165 дол. для наших братів і сестер за океаном.

Людмила Волянська
пресова референтка

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Річні збори 64 Відділу СУА

Дата: 18. грудня 1960.

Збори відкрила молитвою голова п-ні М. Ржепечька.

Президія зборів: п-ні Ірина Падох, голова, п-ні О. Луцька, секретарка.

Звіти Управи зложили: п-ні М. Ржепечька, голова, п-ні Г. Гошовська, секретарка і референтки: п-ні А. Книш фінансова, п-ні Х. Навроцька, культ. освітня, п-ні С. Салдан, імпредова, п-ні Х. Воєвідка, суп. опіки, п-ні О. Соневицька, пресова, пп. Л. Раковська і Тершаковець, господарські.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ начислює 70 членок. Відбуто 7 ширших сходин, 9 засідань Управи. Відділ брав участь у Міжнар. Жін. Виставці, співпрацював із місцевими організаціями, у проти-Хрущовській маніфестації, співпрацював із СФУЖО.

б) Культ. Освітня й Імпредова:

На ширших сходинах відбувалися доповіді, що їх виголосили запрошені доповідачі на такі теми: „Враження з подорожі по Європі“ — п-ні Т. Богданська, „Враження з подорожі по Україні“ п. Тараска, „Про образотворче мистецтво“ — проф. А. Малюца. Цього року влаштовано, як і перед тим Жіночу Образотворчу Виставку, яка тривала два тижні. Для фахового обговорення виставки проведено окремі сходини з доповідями А. Малюци й Л. Кузьми та з модератором Б. Ржепечьким. Влаштовано Різдвяний Базар, Свячене, показ крою для членок Відділу. Відділ брав участь в імпредзах — Новорічний Баль хору „Думка“, Равт Інженерів, Пікнік із Дивізійниками, Осінні Вечерниці КЛК та самостійно влаштував Карнавалові Вечерниці Молоді.

в) Суспільна Опіка:

Відділ продовжував місячну грошову допомогу для навчальних станиць у Німеччині (Людвігсфельд, Розенгайм) та для української школи в Польщі. Окрім того створив дві стипендії для студенток, одну для „бабусі“. З нагоди свят Відділ уділював допомог поодиноким особам, дит. садкам та школах в Європі й ЗДА. Вислано 48 одя-

гових пачок до Польщі, Німеччини й Югославії. Пожертва на КОДУС: 50 дол. Загальна сума уділених допомог у звітному році виносила 1.859.64 дол.

г) Виховна: Відділ провів курс модерних танків для молоді.

г) Фінансова: Оборот Відділу в р. 1960 вносив 3.955.99 дол. по стороні приходів, а 3.096.00 дол. по стороні витрат.

Контр. Комісія в особі п-ні М. Карпевич ствердила точність у веденні книг і поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одногolosно ухвалили.

Нова Управа: п-ні М. Ржепечька, голова, п-ні О. Рак, містогорова, п-ні М. Вишивана, секретарка, п-ні Н. Пастушенко, скарбничка. Референтками стали: п-ні А. Книш, фінансовою, пп. О. Рак, З. Нижифорук, культ. освітніми, пп. Л. Артимішин, К. Скоробогата імпредовими, пп. М. Береза, О. Лень, суспільної опіки, п-ні І. Падох організаційною, п-ні О. Луцька, пресовою, пп. Л. Раковська і М. Карпевич господарськими. Делегатками до Укр. Об'єднаного Комітету — п-ні З. Захарченко.

Контр. Комісія: п-ні І. Рожанковська, голова, пп. С. Салдан, Г. Гошовська, члени, пп. Е. Шуган, А. Гореча заступниці.

Після зборів відбулась перекуска для членок.

О. Луцька, прес. референтка

ПАССЕЙЖ, Н. ДЖ.

Свято Лесі Українки

„Коли б кайданів брязкіт міг ударить і пригадать, що зброя жде борця“ — в міру повільного відкриття завіси, вимальовувалися перед очима глядачів ці подум'яні слова Лесі Українки, свято якої, влаштоване 70-им Відділом СУА, відбулося в Пассейку дня 26. лютого ц. р. Це було перше свято на терені Пассейку, присвячене нашій славної поетеси. Насамперед, хочеться відмітити великий осяг у мистецькому рівні пассейкських імпред. І цим разом програма свята і підбір виконавців дали глядачам правдиву моральну насолоду.

Відкрила свято голова Відділу СУА пані М. Стефанів, після чого з рефератом про життя і творчість Лесі Українки виступила п-ні Олександра Парохняк, яка жваво, з зворушливою теплотою познайомила присутніх з найважливішими подіями в житті і творчості поетеси. З фортепіановим

сольо виступила піаністка Таїса Богданська (Ньюарк), яка виконала два твори: „Емпромті Ас-дур“ — муз. Шуберта і „Рондо Капрічозо“ — муз. Мендельсона. Всупереч невідповідному фортепіанові, що не давав повноти звуку, вдалося п-ні Богданській зачарувати публіку як технікою гри, так і силою почуття правдивого мистця. П-ні Анна Гавляк (Ньюарк) виступила з сольо-співом двох пісень на слова Лесі Українки: „Зелені гори“ муз. Балтаровича і „Русалка“ муз. Дворжака при фортепіановому супроводі п-ні Галини Клим, зірвавши на залі бурю оплесків, та на настирливе „біс“ публіки виконала ще одну пісню „Коліс дівчино мила“. Як відродно було б мати змогу вітати частіше таких дорогих гостей на імпредзах Пассейку!

Надзвичайно відрадним явищем у культурному житті Пассейку являється факт все більшого притягнення молоді до участі в подібного роду імпредзах, започаткований з легкої руки п-ні М. Стефанів. В умовах емігрантського життя і проблеми виховання молоді так, щоб „чужого навчалися і свого не цуралися“ — відкрити широку дорогу для молоді на українську сцену, на нашу думку, — являється одним із найважливіших завдань у діяльності української еміграції. Не одна пара очей у глядачів засльозилася, коли сміливо, з подивугідною чіткістю дикції пролунав голос найменшого учасника програми — п'ятирічного Петруся Гнатюка: „То для Тебе ми ростемо і міцнієм безупину, то для Тебе, рідна Нене, то для Тебе, Україно!“

Змістовне звернення до молоді виголосила сумівка Євгенія Мочурад. Окреме признание належить диригентові хорів Пласту і СУМА — п. С. Фарміга, що за короткий час свого побуту в Пассейку зумів зорганізувати пластову молодь у хорі і виступити з нею на цьому святі з такими перлами української музики, як „Почаївська Божя Матір“ і „Птичий хор“ з сольо-співом п-ні Парохняк. На тлі співу „Почаївської Божої Матері“ панна Христа Нічка продеklamувала „Контра спем сперо“ Лесі Українки. Підготована пані Любою Сай, Христа показала себе здібною емоційною декламаторкою. Мелодійно і зіспівано звучали голоси хористок хору 70-го Відділу СУА під диригуванням п. С. Фарміги, які виконали пісню на слова (Докінчення на обгортці)



Знову заборона! Але на цей раз відмова права не ранила й не викликала бунту душі. Голос, який став між Ольгою і хвилями Десни, нічого не говорив про жіночу долю, про упокорення, навпаки, він шов впарі з тією силою, приявність якої родила в князівни певність на спромогу незвичайних чинів, підсвідому віру в призначення до чогось особливого, супроти чого навіть титул великої княгині був чимсь зовсім невеликим.

Згодом Ольга примирилася з життям і з думкою про одруження.

**

Ольга приїхала до столичного міста пізньою зимою. Князь Ігор зустрів її пишню, а весілля справив бучне. Цілий тиждень брами Києва стояли отвором для русичів і гостей, охочих на нову княгиню подивитися і за здоров'я молодих коряк меду випити.

На вулицях палали багаття, над якими, настромені на веретела, пеклися цілі воли й барани, на перехрестях стояли барила з пивом та брагою, в в морозному повітрі лунали здравниці за великокняжу пару.

В самому ж замку дзвеніли весільні пісні, а гридниця аж тряслася від вигуків, сміхів і дотепів розселених гостей. Тут пилися старі меди й солодкі грецькі вина, що їх князь закупив усі з цілого Києва. Любив цей запашний, п'янкий трунок, і тепер потягав його з великого золотого кружала, виявляючи всі ознаки найбільшого вдоволення.

— От шкода, Стире, — звернувся він до найбагатшого київського купця й торговця винами, — от, шкода, Стире, що ти, стільки разів у Візантії бувавши, не дізнався, як греки цей напій роблять...

Підхмелений, а тому відважніший, як звичайно, Стир обтер вуса і моргнув:

— Одне, князю, я таки дізнався: греки кажуть, що не годиться молоде вино в старий міх давати, щоб, бува, не порвало...

Гості гримнули реготом, але відразу ж і затихли, втиснувши голови в плечі. З великим князем такі жарти могли погано скінчитися.

Але Ігор на цей раз не образився.

— Ой, ти, Стире, Стире!.. — сміючись, при-

грозив пальцем. — Сам ти старий міх, і неодмінно тріснеш, занадто золотом напхавшись... коли я тебе від наглої смерти не врятую, надмір у свою скарбницю витрясаючи.

Мусів замовкнути, бо в горниці знявся такий дружний регіт, що й грому, коли б він у таку пору вдарив, не було б чути.

— Але, — продовжував князь, коли трохи втихло, — я, хоч у Візантії ще не бував і винами не торгую, але найголовніше про вино знаю, а ти не знаєш.

— То будь ласкавий, князю, хай і я знаю — попросив Стир.

— Ну, то знай, що вино, як і наші меди, тільки тоді смак має, коли постаріється...

І знову регіт, вигуки та гарячі жарти завирували в гридниці. Вдоволення князя родили в гостях буйну веселість.

Та ось заграли гуслі й з глибини хоромів жіночими голосами задзвеніла пісня:

А ми ніжки позбивали —
Ясна місяця шукали,
То в долину, то підгору —
Знайшли замок серед бору.
В замку брама золотая,
На сім замків запертая,
В терем місяць закотився —
То князь Ігор зачинився.
А ми ключі в себе маєм,
Злоту браму відчиняєм,
Заходимо у терем,
Князю дівчину ведем.

Справді вели. Тримали за руки, за кінчики важких кіс, за стрічки, за рукави, за поли шати й гуртом сунули до престолу, на якому сидів великий князь.

В гридниці відразу стихло, і всі звернули очі на молоду, що тиха наближалася до свого судженого нелюба і, здавалося, не ступала, а пливла по взористому помості, мов золота лебідка. Мерехтіла вся й світилася, наче зоря, що впала з нічного неба, лишень личко мала смутне й очі додолу спущені.

Князь не поскупився на весільну шату для молоді. Самої паволоки найдорожчої, тієї, що в Цар-

городі по сто золотників за лікоть платилася, — сорок ліктів швачкам казав відміряти, шістдесят ліктів тороків золотих, дві мірки бісеру та самоцвітів і шовку щонайкращого на підбиття та на сорочку.

Поставивши молоду перед князем, свашки почали її вихвалити піснями за гарне личко, за довгі коси, за білі ручки, за рівний стан, за срібний голосочок, за щире серце, за вміння прясти й ткати й за багато всяких інших добрих прикмет, які князь мусів щедро оплачувати. Витягав з кованої скрині, що стояла біля нього, намиста, обручі, сережки, кусники тканин, звірині шкури й роздавав свашкам та бояряням.

Вони кланялися доземно, дякуючи за подарунки, і в кінці своїх виспівувань повчали молоду:

**Наша княгиня молоденька
Свому ладові та шокірненька,
Перед ним ся низенько схиляє,
Його ніжки натружені роззуває.**

Згідно зі звичаєм, Ольга мала низько вклонитися й роззути князеві череві. Він вже навіть ногу наперед виставив, бо не перша Ольга його повинна була роззути.

Але тут сталася річ нечувана в Києві, а тим більше дивна у великокняжому дворі: молода, замість вклонитися, навпаки, піднесла вгору досі похилену голову, зложила руки пальцями пучка до пучки, й поволі підвела погляд карих очей. Князеві здалося, що два соняшних промені пробігли по ньому знизу вгору і, впавши в його зіниці, осліпили їх. Стояла, як сніп світла, як ясний ранок, як райдуга на небі, лишень в очах її, що твердлі й темніли, визрівала непереломна затятість і така сила, що князеві стало моторошно. Він зрозумів, що Ольга скоріше вмере, ніж схилиться до його череві, й що на устах її висить слово, яке може впасти посеред гридниці ударом Перуна, і злякався його.

Злякався не лиш він. Поблідли свашки та боярині, а чотириста дружинників і двісті найчільніших гостей відразу витверезіли від усього випитого хмелю. Завмерла гридниця, немов би з неї виметено всі живі душі. Ніхто не рухнувся.

Князь Ігор поволі підтягнув простягнену ногу й підвівся з місця. Зійшов сходами вниз, узяв Ольгу за руку і вивів на підвищення. Вийняв із скрині важкі золоті обручі й заложив їх на руки молодої, вийняв саджений самоцвітами вінець і вдягнув його на голівку Ольги, потім зняв зі своєї шиї золоту гривну і почепив її на Ольжину, врешті відстібнув сустуги фофудьяного скута і кинув його на плечі своєї жінки.

Дружинники, що знали тверду й гарячу вдачу великого князя, очам своїм не вірили, а він, посадивши Ольгу побіч себе на покритому хутром престолі, крикнув грімко:

— Вітайте дружину князя Ігоря! Віддайте честь великій княгині київській! Пийте здравниці за княгиню Ольгу!

І, сховавши свій голос у вихрі вигуків, що заклекотіли в гридниці, сказав тихо до розгубленої Ольги:

— Тебе першу, княгине, поруч себе посадив, великою проголосивши . . .

— На те була твоя воля, княже, — промовила. — Того ніхто в тебе не домагався . . .

Сині очі князя стали холодними, як зимове небо.

— Гляди, княгине, бо сміливість не лиш до престола підносить, але часом і в могилу штовхає . . .

Княгиня вже зовсім опанувала себе.

— Мене, княже, пuste смертю лякати, коли я сама не раз хотіла на себе руки наложити, а й щойно тепер голову під меч поклала, — відповіла спокійно.

— Руки хотіла наложити?! — здивувався Ігор. — А то чому?

— Не хотіла за тебе йти, — щиро й просто відповіла Ольга.

Князь лиш усміхнувся:

— Знаю. Мстишу в серці тримала. Але, поміркуй сама, яка честь тебе стрінула: бути великою княгинею київською — все одно, що бути царицею візантійською. Чи є така жінка, щоб не бажала того?

Ольга важила князеві слова й сиділа мовчки, звівши до купи брови. І чула, як у серці її родиться велика гордість і як радіє в ній якась інша сила. Яка? Чи не та, що стала минулого року між нею і водами Десни? . . .

— Правду велику вирік еси, князю! . . . — промовила врешті схвильовано. — Не може бути більшої чести для жінки. І за це, що ти поставив мене так високо, повік тобі відданою буду, а душу покійного батька у свідки кличу, що стан свій гідно нестиму й твоєї великокняжої слави не притемню ніже на макове зерня! Не пожалуєш, володарю, ніколи того, що сьогодні учинив!

Князеві серце чисто зм'якло від слів, яких він ще ніколи ні від одної жінки не чув, ані не сподівався, що якась жінка спроможна була їх сказати.

— І ти не пожалуєш! — запевнив, стукнувши кулаком у стіл. — У мене матимеш усе, чого душа забажає: шовків, оксамитів, дорогоцінностей, солодоців заморських, посуду, рабів. Все, що приходить до моєї держави з Арабії, Турану, Персії чи Єгипту, все будеш мати!

Обіцяв їй найкраще з того, що міг дати, але молода княгиня враз посмутніла. Усі ті цяцьки, включно з лакоминками й рабами, годилися для кого іншого, але не для неї. Хотіла навіть спитати Ігоря, чи саме в тому, щоб мати розкіш, міститься поняття високої чести? Але не спитала. Побачила, що він її не зрозуміє, і шкода було слів на запити.

А підхмелений Ігор готовий був справді віддати все молодій дружині, навіть Дніпро у протилежний бік завернути, коли б міг.

— Почет мусиш собі вибрати великий, — казав далі. — Поставлю перед тобою усіх дівчат і жінок з княжих та боярських родів. Можеш і дві сотні взяти, вистачить у мене в скарбниці, щоб їх утримати. Щоб тобі смутно не було, коли я в походи ходитиму, накажу вишукати тобі з усієї Русі щонайкращих гусярів і щонайштурдніших скоморхів.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ.

(Докінчення зі стор. 30)

Л. Українки „Горить моє серце“. По-бажаємо найкращих успіхів новозорганізованим хорам в їх дальшій нелегкій і жертвенній праці.

Кінцевою точкою програми був виступ дівчат-студенток з Ньюарку з мелодеклямацією „Сім струн“. Панночки: Л. Янів, В. Сигалів, І. Ковальська, І. Станько, М. Ковблянська, Х. Авдикович, Т. Равш — за своє вбрання в гречькому стилі і мистецьке виконання були заслужено нагороджені гарячими оплесками глядачів. Фортепіяновий супровід п-ні З. Гнатюк вповні відповідав рівневі виконання деклямації. Підготувала цей виступ п-ні Лідія Гладка (Ньюарк), музичне оформлення п-ні Богданської. Художнім оформленням сцени займалася п-ні Марія Мартинюк.

Воістину — „Не хлібом єдиним!“ Бо розходилася публіка, поспішаючи на досить таки спізнену вечерю, духово насичена мистецьким рівнем програми свята. Вітаємо всіх організаторів і виконавців свята, що своєю наполегливою працею причинаються до щораз більшого зросту мистецького рівня життя Пассейку. Гонорар, у сумі \$35, учасниці свята, а саме пп. Богданська, Гавдяк, Клим та дівчата, що виступили в мелодеклямації „Сім струн“, пожертвували на збудування пам'ятника Р. Савицькому.

Т. Кардашинець

ПЕРЕГЛЯНЬТЕ ДАВНІ ЖУРНАЛИ

Коли є в наших читачок давні числа „Жінки“, „Нової Хати“ або „Жіночої Долі“ — прохаємо їх нам надіслати. Збираємо їх для доповнення річників і матеріалів про український жіночий рух і будемо вдячні за кожен причинок.

Редакція Н. Ж.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У статті Р. Коцика „Весняні роботи в городі“ з ч. 3 Н. Ж. зайшла помилка. Замість „розсаду квітів висіваємо на грядки“ повинно бути: „розсаду квітів висаджуємо на грядки щойно у другій половині травня.“

Дальше — замість „пнучим трояндам обрізуємо лишні гони — повинно бути „пнучим трояндам обтинаємо лишні гони“. За недогляд перепрошуємо.

Складати гроші чи позичати

НАЙКОРИСНІШЕ

у своїй Кредитовій Кооперативі:

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„САМОПОМІЧ“

У НЬЮ ЙОРКУ

SELF RELIANCE (N. Y.)

Federal Credit Union

98 Second Ave., New York 3, N. Y.

Tel.: GRamercy 3-7310

Години урядування щоденно від 10 рано до 3 по полудні.

Окрім того у вівторок і п'ятницю від 6—8 веч.

В неділю і понеділок закрито.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД є підвалиною праці УККА.
Не забудьте чимскоріше вислати свій Національний Даток за 1958 р. на адресу:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, Inc.
302 West 13th Street, New York 14, N. Y.

УВАГА!

УВАГА!

ВИСИЛКА ПАЧОК В УКРАЇНУ

Висилаємо пачки аж до 44 фунтів звичайною і летунською поштою, чи то принесені до нас особисто, чи переслані поштою, та негайно виготовляємо документи.

Як уже відомо, можна пересилати у пачках тільки нові речі. Також радимо посилати менше готових речей, бо оплати від них вищі.

Маємо на складі великий вибір різномірних товарів (шкіра, матерії, полотна, хустки і т. п.) до пачок, які продаємо по дуже низьких цінах.

ПАЧКИ НАДАЄМО НА ПОШТУ ТОГО САМОГО ДНЯ, КОЛИ ДО НАС ПРИНЕСЕТЕ, А ДРУГОГО ДНЯ ОДЕРЖИТЕ З ПОШТИ ПОСВІДЧЕННЯ. Тому наші пачки доручують: летунські за 6—10 днів, а звичайні за 4—6 тижнів. Хто не вірить, може перекопатись.

General Parcel & Travel Co.

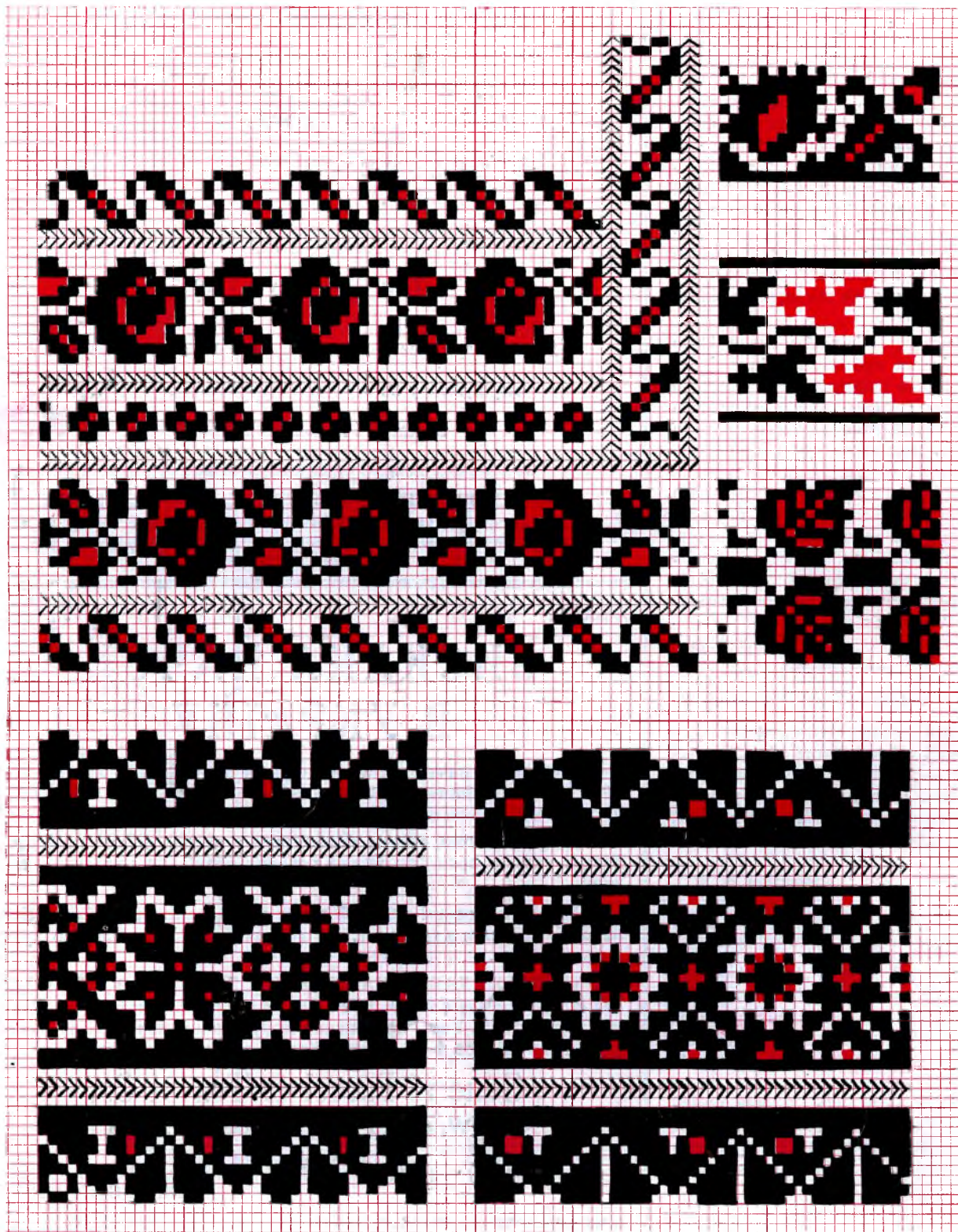
632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa.

Tel. WA 5-8878

ІНЖ. О. СТОЙКЕВИЧ

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ — Серія 3, ст. 2 — UKRAINIAN DESIGNS



Взори з жіночих сорочок у Добрівлянах, пов. Дрогобич

Із збірки Кл. Габданж-Рогозинського